

Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry (LiikU)

Vuosikertomus 2016

Sisältö

Puheenjohtajalta	3
Yhteiskuntasuhteet	4
Alueelliset palvelukeskukset ja yhteistoiminta-alueet	4
Viestintä ja markkinointi	4
Talous	5
Hallitus	5
Kevätkokous	6
Syyskokous	6
LiikUn huomioimiset	6
LiikUn jäsenet	10
Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla	12
Liikkuva lapsuus	14
Lisää liikettä aikuisille	25
Elinvoimainen seuratoiminta ja menestyvää huippu-urheilua	32
Toimistot ja toimihenkilöt	38
Tilinpäätös	40
Tase	41
Tilintarkastuskertomus	42
Tilastot	45

LiikU on liikunnan asiantuntija Lounais-Suomessa.
Liikutamme lapsia ja aikuisia tapahtumissa ja leireillä.

Koulutamme lasten kanssa työskenteleviä, seuratoimijoita ja työyhteisöjä liikuttamaan muita.

Puhumme liikunnan puolesta päättäjille.

Puheenjohtajalta

LiikU ajanhermolla

Hiljattain julkaistut tutkimustiedot lasten ja nuorten liikuntaan liittyen kertoivat, että yhdeksän kymmenestä suomalaislapsesta on mukana urheiluseurojen toiminnassa ennen aikuisikää. Moinen osuus on liikuntajärjestelmältä hieno saavutus, mutta sen rinnalla on syytä todeta, että aika harva lapsista, myös niistä, jotka osallistuvat seurojen toimintaan, liikkuvat terveyden näkökulmasta määritettyjen suositusten mukaisesti. Lukema ei myöskään kerro, että teini-ikäisistä järjestelmä ei pysty kovin hyvin kiinni pitämään ja tuossa iässä liikunnan harastuksen lopettavien osuudet ovat Suomessa kansainvälisestikin vertaillen suuria. Tämän päivän maailmassa onkin olemassa melkoinen määrä fyysisen toimeliaisuuden vastavoimia, jotka luovat liikkumattomuutta niin nuorten kuin aikuistenkin joukossa. Lounaissuomalaisen liikkumattomuuden hinnaksi on laskeskeltu noin 250 miljoonaa euroa vuodessa. Summa on murheellinen, mutta samalla se luo vankan perusteen liikuntajärjestöjen työlle.

Kokonaisuuden kannalta valtakunnan liikuntajärjestöjen uudistustalkoot ovat kestäneet turhan pitkään. Monien keskeisten toimijoiden huomio ei ole voinut kohdistua melkoiseen toviin varsinaisen liikunnan ja urheilun kehittämiseen. Tämän vuoden alusta siirryttiin uuteen vaiheeseen, kun päärooliin astui Suomen Olympiakomitea. Sopii toivoa, että vihdoinkin päästään keskittymään itse asiaan. Liikunnan aluejärjestöjen asema uudessa rakenteessa on herättänyt keskustelua. Merkittävä linjaveto asiaan liittyen oli siinä, ettei aluejärjestöjä haluttu jäseniksi uuteen ”katto-organisaatioon”. Aluejärjestönäkökulmasta ratkaisu tuntui oudolta, sillä liikuntakulttuurin eriytymisen ja yhteiskunnallisten muutosten myötä se tehtäväkenttä, joka muilta liikuntajärjestöiltä aluejärjestöille jää, on entisestään laajentunut. Odotuksia on lisäämässä myös uudet maakuntien kautta rakentuvat järjestelmät, joiden luomisprosessissa liikunnalla on mahdollisuus vankistaa rooliaan terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä.

LiikU on toiminut ajanmukaisesti kuluneenakin vuotena alueen koko liikuntakulttuurin edistäjänä ja onnistunut tehtävässään hyvin. Esimerkiksi lasten ja nuorten liikunnan edistämisessä on tehty hyvää jälkeä muun muassa Liikkuva koulu -ohjelmassa ja leireillä. Konkreettisesti uudenlaista roolia aikuisten keskuudessa on otettu haltuun Sote-kehitykseen liittyen kunnallisissa ja muissa liikuntapalveluketjuissa. Kaiken kaikkiaan LiikUn tekemisistä voi olla ylpeä. Eikä esimerkiksi hiljattain saatu KKI-palkinto mennyt lainkaan väärään osoitteeseen.

Pasi Koski, puheenjohtaja

LiikUn puheenjohtaja Pasi Koski palkitsemassa vuoden 2016 parhaita urheilullisia tekoja, tekijöitä ja tarinoita Logomossa, Varsinais-Suomen Urheilugaalassa. Kuvassa palkittavana Tommi Vasankari.

Liikunta elämäntavaksi!

LiikUn toiminta keskittyi kolmelle valitulle päätoimialalle: liikkuva lapsuus, lisää liikettä nuorille ja aikuisille sekä elinvoimaista seuratoimintaa ja menestyvää huippu-urheilua. Lisäksi LiikU toteutti toimintasuunnitelman mukaista yhteiskuntasuhteiden hoitoa, viestintää ja muita tukitoimia.

Yhteiskuntasuhteet

Alueellisella tasolla LiikU on käynyt neuvotteluja liikunnan ja urheilun kehittämistä ja tukemisesta sekä mukaan pääsemisestä eri hankkeisiin muun muassa Satakuntaliiton, Varsinais-Suomen Liiton sekä alueen kuntien kanssa. Puheenjohtaja Pasi Koski ja aluejohtaja Jari Haapanen kuuluvat jäsenenä AVIn Lounais-Suomen liikuntaneuvostoon. Lisäksi LiikUlla on kiintiöpaikka Turun seuraparlamentissa. Satakunnan ja Varsinais-Suomen kunnissa on vierailtu neuvottelujen merkeissä sekä lisäksi on järjestetty seutukuntakohtaisia tapaamisia, reittipäiviä. LiikU järjesti yhdessä Varsinais-Suomen AVIn ja Hämeen Liikunta ja Urheilu ry:n kanssa alueen kuntien edustajille liikuntaseminaarin 22.-23.9. Mukana oli 54 osallistujaa.

LiikU on ollut mukana Turun seudun 11 kunnan liikunnan kehittämistyössä, Turun seutu - hyvinvoinnin malliseutu liikunnan keinoin vuonna 2016 - hankkeen hallinnointi on ollut LiikUn vastuulla. Hankkeen projektipäällikkönä LiikUn henkilöstöön kuuluvana toimii Anu Oittinen. Ohjausryhmän puheenjohtajana on Anne-Mari Virolainen sekä ohjausryhmän jäsenenä Jari Haapanen. Seuraverkko -hankkeeseen palkattiin vuoden aikana Hanna Pitkänen. Kuvas hankkeen toiminnasta on erikseen tässä vuosikertomuksessa.

Alueelliset palvelukeskukset ja yhteistoiminta-alueet

Valo yhteisössä käynnistyi jo vuonna 2014 työ, jossa pohdittiin ovatko liikunnan resurssit, toimintatavat ja rakenteet optimaalisissa käytössä. Toimintakerptomusvuonna jatkettiin työtä yhdessä sovitulla sisältöalueilla. LiikUn vuoden 2016 toimintasuunnitelma laadittiin näiden perusteella. Sisältöalueet olivat liikkuva lapsuus, lisää liikettä nuorille ja aikuisille sekä elinvoimainen seuratoiminta ja menestyvä huippu-urheilu.

LiikUn nimeämät työryhmät ovat työskennelleet vuoden aikana. Valtakunnallisesti eri puolilla Suomea

yhteistoiminta-alueisiin suhtauduttiin eri tavalla. Kainuu ja Lappi eivät lähteneet tähän työhön lainkaan ja Pohjois-Karjala sekä Pohjois-Savo ilmoittivat vuoden lopulla luopuvansa tästä toimintatavasta. Tavoitteena oli, että eri puolilla maata olisi eri tahoilla saatavissa samanlaisia palveluita. Käynnistynyt Valon ja Olympiakomitean fuusio johti alueilla erilaisiin näkemyksiin yhteisistä asioista.

Keväällä järjestettiin Valon toimesta useita sekä menestysuunnitelmaan että alueellisen palvelu- ja osaa-miskeskustyöhön liittyviä joko yhden tai kahdenpäivän mittaisia työstöjä. Jari Haapanen osallistui näihin alueiden edustajana. Tilaisuudet olivat tarkoitettu valituille liittojen toiminnanjohtajille sekä aluejohtajille.

Viestintä ja markkinointi

Tavoitteena oli vuoden 2016 aikana uudistaa sekä tapahtumien että LiikUn markkinointia. Uudistus toteutettiin uudistamalla LiikUn kotisivut sekä uutiskirjeet. Syksyn 2016 aikana työ tehtiin toimihenkilötyönä. Osa-aikaisena markkinoinnin suunnittelijana Laura Lammi vastasi uudistustyöstä. Kotisivujen lisäksi markkinointia tehostettiin Facebookissa.

LiikU oli mukana yhteistyökumppanina tuottamassa Turun Messukeskukselle ”Vaihta Vapaalle”-messuja. Ne toteutettiin 11.-13.3. ja LiikU oli tapahtumassa näytävästi mukana.

Uusia resursseja paikallistason onnistumiseksi –hanke

Kaikkien liikunnan aluejärjestöjen yhteinen URPO-hanke Uusia resursseja paikallistason onnistumiseksi –hanke jatkoi päivitetyllä sisällöllä vuonna 2016. Vuotta 2016 hallitsi työmäärällisesti Valon Erasmus+Sport -rahoitteisen projektin koordinoituyöt (Sports Club for Health, SCforH), missä kehitetään kansainvälisesti seurojen harrasteliikuntatoimintaan uusia toimintamalleja. Suomessa SCforH-hanke konkretisoituu muun muassa seurojen laatutyön sisältöinä.

Lisäksi alueiden erityisasiantuntijan työnkuvaan kuului paitsi alueiden myös Valo/Olympiakomitean hanketoiminnan kehitystyössä avustaminen sekä hankekoulutus. Alueiden yhteistyön laaja-alainen kehittäminen pysyi URPO-hankkeen toiminnan osana. Yhteistyökumppanina kaikilla alueilla oli vuonna 2016 S-hotellit majoitus- ja kokousyhteistyökumppanina, ja yhteistyösopimusta jatkettiin vuoden 2018 loppuun asti.

Talous

Yhdistyksen taloudellinen tilanne säilyi edelleen koh- tuullisena. Tilinpäätös on 9,26 euroa ylijäämäinen. Tuottojen kertymä oli ensimmäisen kerran LiikUn historiassa yli kaksi miljoonaa euroa ollen 2.093.472,78 euroa, jossa on kasvua noin seitsemän prosenttia verran edelliseen vuoteen 2015 verrattuna. Oman pääoman osuus taseessa on vuoden 2016 tuloksen jälkeen 274.256,32 euroa. Oma pääoma vastaa vajaan kolmen kuukauden kiinteitä kuluja.

Varsinaisen toiminnan tuottojen osuus on 50 prosenttia tuotoista. Tämä kertoo siitä, että LiikUn järjestämälle toiminnalle on tarvetta ja kysyntää. Varsinaisen toiminnan kulujäämä on 1.030.396,97 euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää perusavustusta LiikU sai 560.000 euroa, jossa on kasvua 14.000 euroa vuoteen 2015. Sen osuus LiikUn tuottojen kertymästä on noin 26,5 prosenttia. Muun rahoituksen osuus on noin 1,5 miljoonaa euroa. Erilaisten erityis-, kehittämis- ja hankeavustusten osuus on noin 375.000 euroa, josta osa on kohdistunut LiikUn hallinnoimaan Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla –hankkeeseen ja siihen kuuluvan Seuratietojärjestelmän kehittämiseen. Seuraverkko vastasi OKMn seuratuena hausta, mikä toteutettiin koko maata kattavasti.

Hallitus

Pasi Koski puheenjohtaja
Anne-Mari Virolainen varapuheenjohtaja
Markku Gardin varapuheenjohtaja
Satu Alanen
Heikki Grönlund
Minna Juusela
Satu Mikola
Tarja Mäki-Punto-Ristanen
Jaana Määttä
Tiina Okko
Henry Toivari
Vesa Valkonen
Martti O. Virtanen

Hallitus kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa. Hallituksen nimeämään työvaliokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien lisäksi Satu Mikola, Heikki Grönlund sekä aluejohtaja.

Lisäksi hallituksen nimeäminä apueliminä toimivat seuraavat yhteistoiminta-alueiden sisältöryhmät:

1. Liikkuva lapsuus: Karita Toivonen pj. LiikU, Jarno Haanpää SPL Satakunnan piiri, Tiina Koivisto Suomen Salibandyliitto, Kimmo Kouru Rauman kaupunki, Mikko Lehmijoki

WAU ry, Pikita Lempiäinen-Koponen Koulu- liikuntaliitto/ Turun kaupunki, Mervi Niemi Salon kaupunki, Antti Rusi Suomen Vammais- urheilu, Maija Viljanen Länsi-Suomen Pesis, Kimmo Vyyryläinen Turun Seudun Urheilukatemia ja Henrik Zilliacus Suomen Ten- nisliitto

2. Lisää liikettä nuorille ja aikuisille: Jukka Läärä pj. LiikU, Janina Andersson MLL, Teija Hakala Turun Yliopisto, Kimmo Kampilla TUL Varsinais-Suomen piiri, Kari Uronen TPS jalkapallo ry, Elina Rautanen Eurajoen kunta, Virpi Pennanen SoveLi, Hannele Lyytikä Voimisteluliitto ja Tino-Taneli Tanttu LiikU
3. Elinvoimainen seuratoiminta: Tapio Saarni pj. LiikU, Hanna Kanasuo Suomen Lentopalloliitto, Heikki Suutala Suomen Jääkiekkoliitto, Jani Rusi Suomen Uimaliitto, Janne Koivisto SPL Satakunnan piiri, Mika Tyrkkö Suomen Urheiluliitto, Reijo Hakorinta Raision kaupunki, Tiina Koivisto Suomen Salibandyliitto ja Satu Alanen Turun Urheiluliitto.
4. Menestyvä huippu-urheilu: Mika Korpela Turun Seudun Urheilukatemia, Mika Maaskola, Janne Lehtonen, Janne Salmi Turun Seudun Urheilukatemia, Harri Helajärvi Paavo Nurmi Keskus, Jenni Jeromaa-Alho Turun Urheiluliitto, Atte Juuti Suomen Salibandyliitto, Markus Kalmari Turun kaupunki, Markku Gardin LiikU, Jari Mäkelä Satakunnan Sports Academy, Jarno Haanpää SPL Satakunnan piiri, Jaakko Välimaa Porin Ässät ja Jukka Pelkonen LiikU.

LiikUn hallitus päätti vuoden 2016 kokouksissaan mm.

- järjestää sekä Varsinais-Suomen Urheilugaalan Turussa että Satakunnan Urheilugaalan Porissa
- valita Urheilugaaloissa palkittavat henkilöt ja tahot
- jatkaa Turun seutukunta - hyvinvoinnin malli- seutukunta liikunnan keinoin -hankkeen hallinnointia.
- edustajista Valon ja muiden tahojen kokouksiin sekä tilaisuuksiin
- hyväksyä uusia ja erottaa LiikUn jäseniä
- yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmasta esityksistä vuosikokoukselle niin toiminta- ja taloussuunnitelmaksi kuin toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä
- osallistua ostamaan Liikuntajärjestöjen Arpayhtiölle (unelma-arpa) yhdeksän osaketta Suomen Arpapelilyhtiöltä
- liittyä Satakunnan Yhteisöt ry:n jäseneksi
- Porin toimitila-asian ratkaisusta
- käynnistää eri hankkeita

Kokouksissaan hallitus seurasi mm.

- LiikUn toiminta- ja taloussuunnitelman toteutumisesta.
- Valon toimintaa, menestysuunnitelmaa sekä yhteistoiminta-alueiden toimintaa
- Toimikuntien ja työryhmien työskentelyä
- Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla -hanketta
- eri hankkeiden etenemistä

LiikUn kunniajäsened

Toimintakertomusvuoden aikana ei kutsuttu uusia kunniajäsened. Keijo Ketonen on LiikUn kunniapuheenjohtaja ja kunniajäsened ovat Reijo Kallio, Timo Santavuo, Tapani Liski ja Markku Mattila.

Kevätkokous

Sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 7.4. Eurajoen Yhteiskoulun auditoriossa Eurajoella. Kokouksen puheenjohtajana toimi Hanna Tuominen ja sihteerinä aluejohtaja Jari Haapanen.

Ennen varsinaisen kokouksen alkua Eurajoen kunnanjohtaja Harri Hiitiö kertoi ja esitteli miten ja millä keinoin sekä miksi Eurajoen kunnan johto haluaa tukea terveysliikuntaa. Hän korosti kunnan tehtävänä olevan rakentaa laaja-alaisesti hyvinvointiyhteiskuntaa ja erityisesti ennaltaehkäisevää toimintaa. Hiitiö esitteli miten em. tehtävää toteutetaan Eurajoella.

LiikUn terveysliikunnan kehittäjä Juha Koskelo esitteli Unelmat Liikkeelle -hankkeen ideaa ja sen tavoitteita Suomi 100v juhluvuonna. Koskelo kannusti kokousväkeä lähtemään mukaan toteuttamaan unelmaa.

Puheenjohtaja Pasi Koski avasi kokouksen todeten elävämme mielenkiintoisia aikoja niin kuntakentässä kuin huippu-urheilussa ja maailman politiikassa. Hän viittasi aluekehitystyöhön myös liikunnan kentässä. Tavoitteena on alueellisella tasolla virtaviivaistaa toimintaa ja lisätä eri toimijoiden välistä yhteistyötä. Käynnissä on mm. Valon ja olympiakomitean fuusiointityö ja ajatus edetä vahvemmin olympiabrändi edellä.

Koski kiitti henkilöstöä hyvin tehdystä työstä. Hän totesi liikunnassa olevan paljon merkityksellisiä asioita, joilla voidaan luoda myönteistä ilmapiiriä.

Kokouksessa käsiteltiin ja hyväksyttiin LiikUn vuosikertomus ja vahvistettiin tilinpäätös sekä myönnettiin vas- tuuvapaus tilivelvollisille vuodelta 2015.

Kevätkokous valitsi ehdollepanotoimikunnan valmistelemaan syysvuosikokouksessa tehtäviä LiikUn puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja hallituksen jäsenten valintaa. Toimikuntaan valittiin Timo Santavuo puheen-

johtajaksi ja jäseniksi, Saara-Sofia Sire'n, Markku Mattila, Reijo Kallio, Jukka Tuominen ja sihteeriksi aluejohtaja Jari Haapanen.

Kevätkokous päätti LiikUn jäsenmaksun suuruudeksi vuodeksi 2017 hallituksen esityksen mukaisesti 60 euroa jäseneltä. Kokouksessa oli läsnä yksitoista LiikUn jäsenyhdistystä.

Syyskokous

Sääntömääräinen syyskokous pidettiin Turussa, Turkuhallin luentosalissa 29.11.2016. Kokouksen puheenjohtajana toimi Henry Toivari ja sihteerinä oli aluejohtaja Jari Haapanen. Kokouksessa oli edustettuna 24 LiikUn jäsenyhdistystä.

Kokouksen avauspuheenvuorossa puheenjohtaja Pasi Koski kertoi tutkimuksesta, jonka mukaan seuroissa liikuntaa harrastavia lapsia on nyt enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Peräti yhdeksän kymmenestä lapsesta on jossakin ikävaiheessaan ollut mukana seuratoiminnassa. Huolestuttavaa sen sijaan on, että vain yksikolmasosa lapsista liikkuu terveytensä kannalta riittävästi. Seuratoimintaan tullaan nuorempana kuin ennen ja myös seuratoiminnasta poistutaan aikaisemmin kuin ennen.

Lisäksi Koski kertoi liikuntajärjestökentässä olevasta rakennemuutostyöstä jossa olympiakomitea ottaa vastatakseen sekä lasten liikunnan että terveys- ja harrasteliikunnan huippu-urheilun lisäksi.

Lopuksi Koski käsitteli puheenvuorossaan liikunnan asemaa tulevassa valtioneuvoston aluemuutoksessa uudistuvassa sote- ja maakuntarakenteessa.

Kokous hyväksyi LiikUn toiminta- ja taloussuunnitelman vuodeksi 2017 sekä LiikUn yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman. Kokous valitsi ehdollepanotoimikunnan esityksestä LiikUn varapuheenjohtajaksi Anne Taulun Turusta. Hallituksen jäseniksi vuosiksi 2017-2018 valittiin Satu Alanen, Arto Kuuluvainen, Ari Murtonen, Tiina Okko ja Martti O. Virtanen.

Tilintarkastajiksi vuodeksi 2017 valittiin Olavi Ala-Nissilä KHT ja Veikko Kokkonen HT sekä heille varahenkilöiksi Kalle Laaksonen KHT ja Toni Koivu HT.

Palkitseminen

LiikUn huomioimiset

LiikU myöntää vuosittain ansiomerkkejä seuratoiminnassa ansiotuneille henkilöille. Ansiomerkkin vuonna 2016 ovat saaneet:

LiikUn standaari

Hirvensalon Heitto ry, Merimaskun Ahto ry, Turun Pyrkivä ry ja Turun Riento ry.

Kultainen ansiomerkki

Aalto Ari Turun Urheiluliitto ry, Backman Tom Paimion Urheilijat ry, Hakala Kauko Köyliön Lallit ry, Jortikka Seppo Paimion Urheilijat ry, Kujanpää Jarmo Marttilan Murto ry, Kuusisto Markku Paimion Urheilijat ry, Lehtonen Timo Köyliön Lallit ry, Lindeman Tarmo Paimion Urheilijat ry, Munkki Teuvo Huittisten kaupunki, Mäkinen Jarkko (Budokwai ry taekwondo), Niemi Anneli Huovinretki ry, Rahkonen Tapani Paimion Urheilijat ry, Salmela Jukka Varsy, Salmi Frans Budokwai ry taekwondo, Salminen Hannu Paimion Urheilijat ry, Salminiitty Matti Turun Atleettiklubi ry, Vaihinen Mila Köyliön Lallit ry, Valkeapää Antti Marttilan Murto ry ja Uusivirta Marita Turun Urheiluliitto ry.

Hopeinen ansiomerkki

Ahonen Heli Turun Urheiluliitto ry, Joensuu Hannu Köyliön Lallit ry, Jokela Elina Köyliön Lallit ry, Kallio Seppo Turun Urheiluliitto ry, Kantola Henri Köyliön Lallit ry, Karasjärvi Terhi Turun Urheiluliitto ry, Keskitalo Asta Marttilan Murto ry, Korimäki Eeva Marttilan Murto ry, Lehtinen Simo Marttilan Murto ry, Leppimäki Jarkko Köyliön Lallit ry, Liukko-Sipi Ari Köyliön Lallit ry, Marttila Marika Köyliön Lallit ry, Mustalahti Tapio Paimion Urheilijat ry, Mäkelä Anne Marttilan Murto ry, Mäkitalo Markku Paimion Urheilijat ry, Sarkki Seppo Turun Atleettiklubi ry, Sinkko Elisa Marttilan Murto ry, Sinkko Teemu Marttilan Murto ry, Teuhola Jarmo Turun Urheiluliitto ry ja Uusitalo Mari Marttilan Murto ry.

Tunnustuslevyke

Aaltonen Maria Köyliön Lallit ry, Alander Heidi-Maria Turun Urheiluliitto ry, Arvola Marianne Turun Urheiluliitto ry, Elo Jarkko Turun Urheiluliitto ry, Hautala Iris Turun Urheiluliitto ry, Holkko Anu Turun Urheiluliitto ry, Jeromaa Nea Turun Urheiluliitto ry, Karhinen Pentti Köyliön Lallit ry, Korkeamäki Inga Turun Urheiluliitto ry, Kujander Linda Turun Urheiluliitto ry, Lehtiö Siiri Turun Urheiluliitto ry, Mikola Mirkka Köyliön Lallit ry, Männistö Päivi Turun Urheiluliitto ry, Niskanen Ronja Turun Urheiluliitto ry, Niukko Ada Turun Urheiluliitto ry, Nyberg Nelli Turun Urheiluliitto ry, Raitoharju Katja Köyliön Lallit ry, Räihä Sini Turun Urheiluliitto ry, Salmi

nen Elina Turun Urheiluliitto, Tavio Mikaela Turun Urheiluliitto ry, Vahter-Kojo Minna Turun Urheiluliitto ry ja Vainio Kimmo Paimion Urheilijat ry.

Muistomitali

Pouli Anna Turun Urheiluliitto ry, Samppa Fanny Turun Urheiluliitto r, Paimion Urheilijat ry ja Salon Palloilijat ry.

Urheilugaalat

LiikU toteutti vuonna 2016 toisen kerran maakunnalliset urheilugaalat Porissa ja Turussa. Gaaloissa palkittiin vuoden 2015 ansioituneet henkilöt ja tahot. Ratkaisu osoittautui onnistuneeksi sillä Logomossa Turussa oli paikalla 721 juhlavierasta ja Porissa Cygnauksen juhlatilassa 350 juhlijaa.

LiikU valitsi vuoden 2016 parhaat yhdessä Turun, Porin ja Rauman Urheilutoimittajien kerhojen kanssa. Valinnat tehtiin erikseen Satakunnan ja Varsinais-Suomen alueilta.

Vuoden urheilijaksi 2016 nimettiin Varsinais-Suomessa yleisurheilija Wilma Murto.

Satakunnan vuoden 2016 palkitut – Palkittiin Satakunnan Urheilugaalassa 11.2.2017:

Urheilukulttuurin edistäjä: Pallo-lirot
Vuoden Kouluttaja: Sanna Taimi
Vuoden Työyhteisöliikuttaja: Lähitapiola Satakunta
Vuoden Läpimurto: Elina Gustafsson, PoNMKY
Vuoden Urheilumarkkinointiteko: VaLePa ja LP Vampula
Vuoden Urheiluteko: Lotta Lepistö
Elämänura: Teppo Rastio, Rauman Lukko
Urheiluvaikuttaja: Kai Keinänen Euran Karatseura
Vuoden Jokeripalkinto: Jari Levonen Porin Jääkiekkoerotuomarit
Vuoden Nuori urheilija: Aleksii Saarela, Rauman Lukko
Vuoden Urheiluseura: Lauttakylän Luja
Vuoden Sinettiseura: FC Jazz
Urheilu-ura: Erik Hämäläinen Rauman Lukko ja Joni Nyman PoNMKY
Vuoden Joukkue: Porin Moottorikerho/Nopea Speedway Racing Team
Vuoden Valmentaja: Juha Flinck
Vuoden Akatemiaurheilija: Eero Ahola Porin Yleisurheilu
Vuoden Urheilija: Leo-Pekka Tähti Porin Tarmo
Satakunnan Urheilugaalan erikoispalkinto, teema aikuisurheilu: Pertti Ahomäki Porin Urheiluveteraanit
Satakunnan Urheilugaalan erikoispalkinto, teema ”taustavoima”: Hero Mali Porin Ässät ja Matti Kero Kankaanpään Seudun Leisku

Varsinais-Suomen vuoden 2016 palkitut – Palkittiin Varsinais-Suomen Urheilugaalassa 21.1.2017:

Urheilukulttuurin edistäjä: Paavo Nurmi Festival
Elämänura: Tapio Harittu Turun Palloseura
Vuoden Jokeripalkinto: Kirsti Viitanen Varsinais-Suomen Veteraaniurheilijat
Vuoden Urheiluvaikuttaja: Tommi Vasankari
Vuoden Urheiluteko: Vilpas Ultras, koripallon salolainen fani-ilmio
Vuoden Joukkue: Hurrikaani-Loimaa
Vuoden Valmentaja: Jarno Koivunen
Vuoden Nuori Urheilija: Wilma Murto Salon Vilpas
Vuoden Urheilija: Wilma Murto Salon Vilpas
Vuoden Akatemiaurheilija: Elli Pikkujämsä Turun Palloseura
Vuoden Läpimurto: Niko Mäkinen West Coast Racing Club
Vuoden Työyhteisöliikuttaja: VMP Varamiespalvelu
Vuoden Sykähdyttävän Urheilutapahtuma: Jalkapallon naisten SM-hopean TPS:lle ratkaissut peli 8.10.
Turun kaupungin liikuntatoimen yhteistyökumppani: Talkoojäädtyttäjät, Saarnipuiston, Liljalaakson ja Syvälahden kentän jäädtyttäjät
Paavo Nurmi –keskuksen kannustus-palkinto: Samuel Westerlund Finn fighters Gym

Vilpas Ultras palkittiin kategoriassa Vuoden urheiluteko

Vuoden seuratyöntekijät

AURA	Antikainen Ville	AuranPalokunnan Urheilijat
EURAJOKI	Tuominen Hanna	Eurajoen Veikot
HARJAVALTA	Kirjavainen Tuomas	Harjavallan Jymy
HUITTINEN	Tiuttu Pertti	Huittisten Latu ja Polku
JÄMIJÄRVI	Sorvali Toni	Jämijärven Kiekko
KAARINA	Ailanto Pirjo	Piikkiön Kehitys
KANKAANPÄÄ	Anttinen Heikki	Niinisalon Ratsastajat
KARVIA	Harjaluoma Jutta	Karvian Kiri
KEMIÖNSAARI	Viljanen Annette	Dragsfjärds IK
KOKEMÄKI	Porri-Henttinen Heini	Kokemäen Kova-Väki Yleisurheilu
KOSKI TL	Vesala Teemu	Kosken Kaiku
KUSTAVI	Siusluoto Jonna	Kustavin Ahto
LAITILA	Antola Janne	Laitilan Jyske
LIETO	Pitkänen Minna	Tanssiurheiluseura Lá Team
LOIMAA	Lindén Esa	Loimaan Leisku
LUVIA	Aho Kimmo	Luvian Veto
MARTTILA	Korimäki Eeva	Marttilan Murto
MASKU	Penttilä Vesa	SBS Masku
MERIKARVIA	Huhtala Suvi	Merikarvian Jääurheilijat
MYNÄMÄKI	Henriksson Juha-Matti	SBS Wirmo
NAANTALI	Tegelberg Sanna	Naantalin Löyly
NAKKILA	Louha Jukka	NTK Nakkila
NOUSIAINEN	Verainen Sanna	Nousiaisten Susi
ORIPÄÄ	Karanko Petri	Oripään Vesa
PARAINEN	Riikonen Pia	ParSport
POMARKKU	Lehtolammi Jarkko	Pomarkun Pyry
PORI	Paalosalo Heli	Porin Uimaseura
PUNKALAUDUN	Nikkanen Sauli	Punkalaitumen Jyry
PÖYTYÄ	Nokka Katja	Rasti 88
RAISIO	Kiiveri Rauno	Raision Urheilijat
RAUMA	Kivimäki Esa	Unajan Urheilijat
SALO	Kataja Eila	Salon Vilpas
SAUVO	Himanen Marko	Sauvon Urheilijat
SIIKAINEN	Korhonen Pekka	Siikaisten Sis
SOMERO	Käkönen Karoliina	Someron Syke
SÄKYLÄ	Varpia Antti	Säkylän Seudun Ampujat
TURKU	Help Turkka	Turun Kisa-Veikot
ULVILA	Hohkuri Sanna	Uvilan Voimistelu ja Liikunta
UUSIKAUPUNKI	Kauha Mari	Uudenkaupungin Salibandy
VEHMAA	Pietilä Mirka	Vehmaan Kiisto

Aurinko Golf	Ala-Juusela-Haavisto Outi
Euran Raiku	Tuomi Kari
Huovinretki	Hoppendorff Seila
Kaarinan Pojat	Viitasalo Mika
Liikuntaseura Pori	Jalonen Hanna
Loimaan Koriknkarit	Pohjanoksa Susanna
Merimaskun Ahto	Onnela Teija
Nakkilan Vire	Kujamäki Jarkko
Perniön Urheilijat	Jokela Ari
Porin Shotokan Karate Dojo	Rautava Jenni
Pyhärannan Myrsky	Kaupinsalo Sirpa
Tanssiseura Sekahaku	Lehtilä Raimo

LiikUn jäsenet

Järjestöjäsenet (31 kpl)

Hengitysliitto HELI ry, Lounais-Suomen Taitoluistelu ry, Paavo Nurmi -keskus kannatusyhdistys ry., Satakunnan Hiihto ry, Satakunnan Pesäpallo ry, Satakunnan Suunnistus ry, Soveltava Liikunta SoveLi ry, SPL:n Satakunnan piiri ry, SPL:n Turun piiri ry, Suomen Ampumaurheiluliitto ry, Suomen Jousiampujain liitto ry, Suomen Jääkiekkoliitto ry, Suomen Jääkolkkaliitto ry, Suomen Käsipalloliitto ry, Suomen Lentopalloliitto ry, Suomen Pesäpalloliitto ry, Suomen Ratsastajainliitto ry, Suomen Salibandyliitto ry, Suomen Taitoluisteluliitto ry, Suomen Tennisliitto ry, Suomen Voimisteluliitto Svoli ry, SVUL:n Satakunnan piiri ry, SVUL:n Varsinais-Suomen piiri ry, TUL:n Satakunnan piiri ry, TUL:n Varsinais-Suomen piiri ry, Varsinais-Suomen Hiihto ry, Varsinais-Suomen Näkövammaiset ry, Varsinais-Suomen Pesis ry, Varsinais-Suomen Suunnistus ry, Varsinais-Suomen Sydänpiiri ry, Varsinais-Suomen Yleisurheilu VARSY ry

Liikunta- ja urheiluseurajäsenet (234 kpl)

Aboa Aquanauts ry, Agility-Team Turku ry, Ahlaisten Urheilijat ry, Angelniemen Ankkuri ry, Aura Golf ry, Auranmaan Painiseura ry, Aurinko Golf ry, BC Sisu ry, Budokwai ry/Taekwondo Team Turku, Club Cucaracha Yläne ry, COCO Sport ry, DC Diamond ry, Eurajoen Keilailuliitto ry, Eura-Kauttuan Urheilijat ry, Euran Naisvoimistelijat ry, Euran Pallo ry, Euran Raiku ry, FC Halikko ry, FBT Karhut United ry, Fera ry, Floorball Club Turku (FBC) ry, Grappling Team Pori ry, Halikon Hakoniskat ry, Harjattula Golf & Country Club ry, Hiisirasti ry, Hinnerjoen Yritys ry, Hirvensalon Heitto ry, Honkajoen Seudun Urheilijat ry, Honkilahden Vesat ry, Huitisten Liikunta ja Voimistelu ry, Huovinretki ry, Ihoden Kiri ry, Kaarina Motocross ry, Kaarinan Naisvoimistelijat ry, Kaarinan Pojat ry, Kalannin Vankka ry, Kankaanpään Maila ry, Kankaanpään Seudun Leisku ry, Kankaanpään Suunnistajat ry, Kankaanpään Urheilijat ry, Karkun Hyvinvointikeskus Tietoisuuden ystävät ry/Sastamalan Aikikai ry, Karunan Urheilijat ry, Karvian Kiri ry, Kiekko-67 Juniorikiekko ry, Kiikoisten Kirma, Kiskon Kiskojat ry, Kokemäen Kerhoampujat ry, Kokemäen Naisvoimistelijat ry, Kosken Kaiku ry, Kotimäen Ratsastajat ry, Kuparikiekko Jr ry, Kustavin Ahto ry, Kuusjoen Humu ry, Kyläsaaren Kajastus ry, Köyliön Lallit ry, Lahjan Tytöt ry, Laitilan Jyske ry, Lapin Salama ry, Lassilan Louhu ry, Lauttakylän Luja ry, Lavian Kisa ry, Liedon Kyokushin ry, Liedon Naisvoimistelijat ry, Liedon Pallo ry, Liedon Parma ry, Liikkeelle K-18 ry, Loimaan Jankko ry, Loimaan Korikonkarit ry, Loimaan Palloilijat Junioripesis ry, Loimi-Kiekko ry, Luoteis-Satakunnan Ratsastajat ry, Luvian Ratsastajat ry, Luvian Veto ry, Maarian Mahti ry, Maarian Reipas ry, Mailajuniorit ry, Marttilan Murto ry, Maskun Kataja ry, Merikarvian Seudun Ampujat ry, Merimaskun Ahto ry, Mesuca Basket ry, Metsämaan Urheilijat ry, Muurlan Vihuri ry, Mynämäen Isku ry, Mynämäen Seudun Latu ja Polku ry, Naantalin Löyly ry, Naantalin Taekwondo ry, Naantalin Voimistelijat ry, Nakkilan Paterit ry, Nakkilan Vire ry, Nesteen Soutajat ry, Nice Futis ry, Noormarkun Koitto ry, Noormarkun Nopsa ry, Nousiaisten Susi ry, Oripään Urheilijat ry,

Paattisten Pamaus ry, Paimion Haka ry, Paimion Naisvoimistelijat ry, Paimion Rasti ry, Paimion Urheilijat ry, Paraisten Nappulat ry, Paraisten Sport ry, Peimarin Latu ja Polku ry, Peli-Veljet Panelia ry, Perniön Urheilijat ry, Perttelin Peikot ry, Petanque Club de Pori ry, Piikkiön Karhu ry, Piikkiön Kehitys ry, Piikkiön Palloseura ry, Porin Jujutsuseura ry, Porin Judoseura Fudoshin ry, Porin Kendoseura ry, Porin Minigolf-Aces ry, Porin Naisvoimistelijat ry, Porin Narukerä ry, Porin Salibandyseura ry, Porin Shotokan Karate Dojo ry, Porin Tae Kwon Do ry, Porin Taitoluistelu ry, Porin Tarmo ry, Porin Veto ry, Porin Ässät ry, Punkalaitumen Kunto ry, Pyhärannan Myrsky ry, Pöytyän Urheilijat ry, Raisio Futis ry, Raision Jumpparit ry, Raision Kuula ry, Raision Loimu juniorit ry, Raision Nuorisokiekko ry, Raision Pyryt ry, Raision Rinkka ry, Rasti-Lukko ry, Rauman Judoseura Samurai ry, Rauman Latu ry, Rauman Lukko ry, Rauman SalBa ry, Rauman Taitoluistelijat ry, Rauman Urheilijat ry, Reposaaen Urheilijat ry, Runosmäen Urheilijat ry, Ruskon Naisvoimistelijat ry, Ruskon Yritys ry, Rymättylän Soihtu ry, Salibandy Naantali ry, Salo Golf ry, Salon Karateklubi ry, Salon Ratsastusseura ry, Salon Vilpas Koripallo ry, Sauvon Naisvoimistelijat ry, Sauvon Urheilijat ry, SBS Wirmo ry, Segelföreningen i Björneborg BSF ry, Siikaisten Sisu ry, Skating Team Raisio ry, Someron Esa ry, Someron Liikunta ry, Someron Pallo lentopallo ry, Suomen Yuishinkai ry, Säkylän Karhukopla ry, Säkylän Naisvoimistelijat ry, Säkylän Urheilijat ry, Taivassalon Tahti ry, Tanssiseura Sekahaku ry (ent. Lavatanssikerho Sekahaku), Tanssiurheiluseura Bole-ro ry, Tanssiurheiluseura Fregolina ry, Tanssiurheiluseura Oikea Rytmi ry, Tanssiurheiluseura Swivel ry, Tarvasjoen Urheilijat ry, TPS Juniorijääkiekko ry, TPS Salibandy ry, Turku Aikikai ry, Turku Disco & Show Dancers ry, Turku-Pesis ry, Turun Amerikkalainen Jalkapallo ry, Turun Atleettiklubi ry, Turun Ju-Jutsuseura ry, Turun Kisa-Veikot ry, Turun Kontaktikaratseura ry, Turun Laskuvarjourheilijat ry, Turun Latu ry, Turun Liikuntaseura ry, Turun Moottorikerho ry, Turun Nappulaliiga ry, Turun Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys ry, Turun Pallokerho ry, Turun Pursiseura ry, Turun Pyrkivä ry, Turun Ratagolfseura ry, Turun Riento ry, Turun Riennon Koripallo ry, Turun Riennon Taitoluistelu ry, Turun Rientävä ry, Turun Ringette ry, Turun Seudun Agilityurheilijat ry, Turun Seudun Ampujat ry, Turun Sirkus ry, Turun Slalomseura ry, Turun Soutajat ry, Turun Soutupiiri ry, Turun Sulka ry, Turun Suunnistajat ry, Turun Toverit ry, Turun Työpaikkaliikunta TUPI ry, Turun Tähtitanssi ry, Turun Urheiluliitto ry, Turun Urheiluratsastajat ry, Turun Weikot ry, Turun Voimistelijat ry, TVS-Tennis ry, Ulvilan Pesä-Veikot ry, Ulvilan Ura ry, Ulvilan Voimistelu ja Liikunta ry, Ura-Basket ry, Uudenkaupungin Ratsastajat ry, Vahdon Tuisku ry, Vanhankylän Alku ry, Varsinais-Suomen Veteraanuurheilijat ry, Vartsalan Sauva ry, VG-62 ry, Vehmaan Kiisto ry, Voimistelu- ja urheiluseura Kytö ry, Yläneen Kiri ry, Åbo Lawn-Tennis Klubb ry, WauDeApples ry, West Coast Racing Team ry.

Vuoden 2016 aikana LiikUn jäseneksi liittyivät seuraavat yhdistykset: Halikon Hakoniskat ry, Peli Veljet Panelia ry, Turun Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys ry, Turun Työpaikkaliikunta TUPI ry, WauDeApples ry sekä West Coast Racing ry.

Vuoden 2016 aikana LiikUn jäsenyydestä ovat eronneet tai poistettu: Turun Ammattikorkeakoulun Liikuntayhdistys TULI ry, Kortelan Ryhti, Suomen Koripalloliitto ry, Suomen Kaukalopallo- ja Ringeteliitto ry.

Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla

Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla –hankkeen RLTS tavoitteena on ollut liikuntapalvelujen parantaminen alueellisella yhteistyöllä aktiivisen elämäntavan ja alueen vetovoimaisuuden edistämiseksi. Hankkeessa ovat olleet mukana Kaarina, Lieto, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Paimio, Raisio, Rusko, Turku ja Sauvo. Hanketta hallinnoi Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry. Hankkeen rahoitus tulee mukana olevista kunnista (0,30 €/asukas).

Vuosi 2016 oli kuusivuotisen hankkeen viimeinen toimintavuosi. Vuoden 2016 aikana ei käynnistetty uusia toimintoja, vaan keskityttiin tähänastisen yhteistyön arviointiin sekä tulevaisuuden linjaamiseen.

Hankkeen onnistumisina pidettiin tehokasta organisoitumista ja sen synnyttämiä konkreettisia työkaluja ja kokeiluja, kuten Seuraverkko, vertaisliikuttajatoiminta, saattajakortti, nuorten MIHI-toiminta ja –viestintä ja Likiliikkuja. Hyvästä pidettiin myös onnistunutta hankkeistusta ja sen kautta saatua ulkopuolista kehittämisrahoitusta hankkeen eri vaiheissa (2016: 70 000 euroa). Seuraverkko eriytyi RLTS-hankkeesta kokonaan omaksi, Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaksi toiminnaksi, jolla on valtakunnalliset tavoitteet.

Vertaisliikuttajakoulutuksiin osallistui vuonna 2016 yhteensä 112 henkilöä. Vuosien 2014–16 toiminnan tuloksena kunnissa toimii noin 110 ikäihmisten vertaisliikuttajaa eri rooleissa (kuntosali-, tasapaino- ym.

ryhmät, ulkoiluohjaajina jne.). Saattajakortteja on käytössä 1920 ja ne mahdollistavat erityisryhmien liikunnista ja tapahtumiin osallistumista saattajan kanssa. Nuorten MIHI-passilaisia on lähes 1600, joista turkulaisia on 1159 ja muista kunnista 428. MIHI-ryhmiä kokoontui syksyllä 2016 viikoittain 77. Keskimääräisellä (7 hlö/kerta) osallistujamäärällä laskettuna MIHI-osallistujia on syksyn 2016 aikana ollut noin 540 per viikko.

Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla -yhteistyötä päätettiin jatkaa samaan tapaan hankkeen päättymisen jälkeenkin. Vuoden 2017 aikana määritellään tarkemmin yhteistyön painopisteet ja laajuus.

Seuratietojärjestelmä—Seuraverkko

Seuratoimintaa koskevan tiedon hyödyntämisen ja paremmin esille nostamisen sekä seurojen avustusprosessien työkalun, Seuraverkon (www.seuraverkko.fi) kehittämistyö jatkui Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella. Kehittämisen painopiste siirtyi järjestelmän levittämiseen Rajattomasti-hanke kuntien ulkopuolelle. Tähän tehtävään saatiin palkattua markkinointikoordinaattori Hanna Pitkänen. Syksyllä 2016 Seuraverkkoa esiteltiin Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Hämeen alueilla 31 uudelle kunnalle, jonka tuloksena noin 10 kuntaa on ottamassa järjestelmän käyttöön jo keväällä 2017. Myös lajiliitto- ja alueorganisaatioyhteistyö käynnistettiin systemaatisemmin syksyn 2016 aikana. Myös Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä seuratuki vuodelle 2017 haettiin Seuraverkon kautta. Hakemuksen jätti noin 800 seuraa.

The logo consists of the text "MIHI.FI" in a bold, white, sans-serif font, centered on a solid green rectangular background.

Kaikki 13–19-vuotiaat Turun seudun nuoret voivat osallistua mille tahansa liikuntavuorolle — maksutta. MIHI.fi tarjoaa hurjan määrän eri liikuntalajeja maksutta.

Liikkuva lapsuus

LiikU on toiminut lasten ja nuorten liikunnan Lounais-Suomen alueellisena kehittäjänä ja koordinaattorina. Keskeinen tavoitteemme on ollut edistää lasten ja nuorten päivittäistä liikkumista yhdessä paikallisten ja valtakunnallisten liikuntatoimijoiden kanssa.

Lasten ja nuorten liikunnan keskeiset yhteistyötahot ovat valtakunnan tasolla olleet: Valo, lajiliitot, Suomen Vammaisurheilu, Soveltava liikunta, Liikkuva koulu – ohjelma, Liikunnan ja kansanterveyden edistämisen säätiö (Likes), Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) ja Opetushallitus. Paikallistason keskeisimmät yhteistyötahot ovat Aluehallintovirasto (AVI), kunnat eri hallintokuntineen, lajiliittojen alueelliset organisaatiot sekä urheiluseurat.

Liikkuvan lapsuuden tärkeimmät painopisteet 2016

1. Liikkuva koulu – ohjelman laajeneminen jokaiseen Lounais-Suomen kuntaan (47 kuntaa) mahdollistaa peruskouluikäisille tunnin liikuntaa koulupäivään sekä tavoitteellisesti urheilulle opiskelun ja harjoittelun sujuvan yhdistämisen.
2. Mahdollisimman moni lapsi saa mahdollisuuden liikunnalliseen iltapäivään ja innostuu urheilusta.
3. Monipuoliset, kaikille avoimet liikuntaleirit ja –päivät tarjoavat mahdollisuuden erilaisten liikuntalajien kokeiluun, vertaisohjaajakoulusta sekä turvallista yhteisöllisyyttä osaavien ohjaajien tuella.
4. LiikU on paikallisesti luotettava ja tunnettu asiantuntija lasten päivittäisen liikunnan lisäämisessä.
5. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri luo perustan liikunnalliselle elämäntavalle, jossa lapsi innostuu liikkumaan ja saa mahdollisuuden päivittäiseen liikunnalliseen leikkiin.

Liikkuva koulu -ohjelma Lounais-Suomessa

Valtakunnallinen Liikkuva koulu -ohjelma oli ensimmäistä vuotta hallitusohjelman kärkihankkeena. Ohjelman tavoitteena on ”Tunti liikuntaa jokaisen peruskoululaisen päivään.” Tavoitteena on ollut hankkeen laajentaminen valtakunnalliseksi koskemaan kaikkia peruskouluikäisiä lapsia ja nuoria. LiikU on toiminut ohjelman edistäjänä ja toimijoiden verkottajana paikallistasolla.

Matkalla Liikkuvaksi kouluksi

Tavoitteenamme oli, että 80% Lounais-Suomen kouluista on rekisteröitynyt Liikkuvaksi kouluksi. Vuoden 2016 lopussa 240 koulua eli noin 70 % Lounais-Suomen alueen kouluista oli rekisteröitynyt. Rekisteröitymisen jälkeen koulut täyttivät nykytilan arvioinnin, jonka tarkoituksena on toimia tulevaisuudessa kehittämisen työvälineenä.

Liikkuva koulut kuntakohtaisesti

Kunta	koulujen lkm (tilastokeskus)	rekisteröityneiden koulujen lkm	nykytilan arvioinnin täyt- täneiden lkm
Eura	10	5	3
Eurajoki	8	8	
Harjavalta	3	1	
Honkajoki	2		
Huittinen	6	6	6
Jämijärvi	1		
Kankaanpää	8	2	
Karvia	5	1	
Kokemäki	8	5	2
Luvia	1	1	1
Merikarvia	2	2	
Nakkila	6	6	
Pomarkku	2		
Pori	33	22	5
Rauma	18	13	1
Siikainen	1		
Säkylä	5	5	3
Ulvila	9	6	4
Yhteensä	128	83	25

Kunta	koulujen lkm (tilastokeskus)	rekisteröityneiden koulujen lkm	nykytilan arvioinnin täyttäneiden lkm
Aura	2		
Kaarina	11	11	1
Kemiönsaari	7	7	
Koski Tl	2	1	
Kustavi	1		
Laitila	8	2	1
Lieto	9	6	7
Loimaa	11	7	1
Marttila	1		
Masku	6	5	5
Mynämäki	8	8	1
Naantali	10	10	2
Nousiainen	5	2	
Oripää	1	1	
Paimio	5	4	
Parainen	17	9	1
Pyhäranta	3		
Pöytyä	8	3	
Raisio	10	3	1
Rusko	4	2	
Salo	32	30	22
Sauvo	1		
Somero	7	3	
Taivassalo	1	1	
Turku	39	36	42
Uusikaupunki	6	6	1
Vehmaa	3		
Yhteensä	218	157	85

LiikUn rekrytoimat Liikkuva koulu -mentorit Ahlgren Bo-Eric, Ansamaa Kimmo, Berlin Johanna, Koskinen Miika, Kraft Tia, Puolakanaho Maija, Taimen Liisa, Tenho Tiina, Toivonen Karita, Tuomisto Krista, Virtanen Juha ja Virtanen Veli-Pekka ovat mentoroineet koulupäivän liikunnallistamisessa ja liikunnallisen toimintakulttuurin edistämistä kiinnostuneita kouluja ja kuntia sekä kannustaneet koulutoimijoita rekisteröitymään Liikkuviksi kouluiksi.

Tavoitteenamme oli, että 50 % Lounais-Suomen kouluista ja kunnista on mentoroinnin piirissä. Tämä tavoite saavutettiin. Huomioitavaa on, että osa mentoroinneista on toteutettu kuntakohtaisten Liikkuva koulu –koordinaattoreiden toteuttamana kunnassa, jolloin LiikUn mentorit ovat toimineet kuntakoordinaattoreiden sparraajana. LiikUn rekrytoimat mentorit ovat vuoden aikana toteuttaneet 74 mentorointi tilaisuutta kunta- tai koulukohtaisesti.

Lounais-Suomen Liikkuva koulu -verkostot

Käynnistimme keväällä 2016 kolme Lounais-Suomen Liikkuva koulu –verkostoa: ala- ja yläkouluverkostot sekä ruotsinkielisten koulutoimijoiden verkoston. Jokainen verkosto kokoontui kevään aikana kaksi kertaa. Syksyllä 14.9. kutsuimme kokoon kaikkien koulutoimijoiden verkostot sekä lisää harrastamisen mahdollisuuksia verkoston ja aamu- ja iltapäivätoiminnan verkoston. Tilaisuuden tavoitteena oli eri yhteistyötahoihin tutustuminen, niiden tunnistaminen sekä osaamisen lisääminen ja jakaminen. Tilaisuuteen osallistui 61 henkilöä. Tilaisuuden kuljettamisesta vastasi verkostotyön osaja Timo Järvensivu.

Lisäksi LiikUn toimesta järjestettiin kaksi opintomatkaa: Lounais-Suomen Liikkuvien yläkoulujen opintomatka 27.8. Hauhon yhtenäiskoululle (Hämeenlinna) sekä Emäkosken koululle (Nokia) sekä Lounais-Suomen Liikkuvien alakoulujen opintomatka 28.9. Jyrängön koulu (Heinola), Tuomelan koulu (Hämeenlinna). Opintomatkoille osallistui yhteensä 89 koulutoimijaa.

Liikunnallisen elämäntavan paikalliset kehittämisavustukset

LiikU on tiedottanut kuntatoimijoita Liikunnallisen elämäntavan paikallisista kehittämisavustuksista sekä Liikkuva koulu –ohjelman kehittämisavustuksista.

Yhteistyössä Aluehallintoviraston kanssa järjestettiin infotilaisuus 14.3. Porissa Liikkuva koulu –rahoituksen hakemisesta sekä Liikunnallisen elämäntavan paikallisista kehittämisavustuksista. LiikUn työntekijät ovat avustaneet kuntien vastuuhenkilöitä kehittämisavustuksen hakemuksen suunnittelussa.

Lounais-Suomen aluehallintoviraston rahoittamia Liikkuva koulu kuntahankkeita ovat olleet; Euran kunta, Kokemäen kaupunki, Merikarvian kunta, Nakkilan kunta, Porin kaupunki, Turun yliopisto/Rauman Normaalkoulu, Säskylän kunta, Kaarinan kaupunki, Kemönsaaren kunta, Kosken kunta, Laitilan kaupunki, Liedon kunta, Maskun kunta, Mynämäen kunta, Naantalinen kaupunki, Paraisten kaupunki (suomen ja ruotsinkielinen opetustoimi), Raisio kaupunki, Ruskon kunta, Salon kaupunki, Taivassalon kunta, Turun kaupunki ja Uudenkaupungin kaupunki. Rahoitusta eivät saaneet: Nousiaisten kunta, Pyhäjärven kunta ja Rauman Freinetkoulu.

3.-4.11. järjestettiin yhteistyössä Koululiikuntaliiton Varsinais-Suomen ja Satakunnan piirien, Lounais-Suomen aluehallintoviraston sekä LiikUn yhteistyönä Lounais-Suomen Liikkuva koulu alueseminaari, johon osallistui 181 henkilöä. Seminaarin toteutuksesta vastasi LiikU.

Liikkeestä motia elämään, toisen asteen hyvinvointi-iltapäivä järjestettiin yhteistyössä Lounais-Suomen aluehallintoviraston kanssa 10.11. Tilaisuuteen osallistui 50 henkilöä ja se toimi lähtölaukauksena toisen asteen oppilaitoksien Liikkuva koulu–ohjelmalle Lounais-Suomessa.

Koulukiertue ja koulujen liikunta- ja seikkailupäivät

Perinteinen Pitkis-Sporttikiertue järjestettiin keväällä Satakunnan alueella yhteistyössä jalkapallon, jääkiekon, pesäpallon ja salibandyn kanssa. Lajin alueet tai seurat olivat toteuttamassa toimintaa, jossa reilut 3000 koululaista opettajineen saivat ilmaisen liikuntapäivän.

Varsinais-Suomessa järjestettiin maaliskuun alkuun välisenä aikana liikunta-aktiivisuuteen kannustava koululle ilmainen koulukiertue, jossa liikkui 5000 alakoululaista opettajineen. LiikU toimi kiertueen pääjärjestäjä ja se toteutettiin yhdessä jalkapallon, salibandyn ja taekwondon kanssa.

LiikU järjesti monipuolisia, koulukohtaisesti räätälöityjä liikuntatapahtumia koulujen oppilaille sekä liikunnallisia vanhempainiltoja. Yksittäisiä koulujen liikuntapäiviä pidettiin tilauksesta Sporttivaunun kanssa. Sporttivaunu liikkui noin 1500 lasta ja nuorta vuoden aikana.

Pitkis-Seikkailuissa osallistujamäärältään suurin oli perinteinen Porin alakoulujen 5. luokkalaisten seikkailupäivät syksyllä Porin Ruosniemessä. 750 seikkailijaa pääsi neljän päivän aikana harjoittelemaan yhteistyötä luonnossa sekä ylittämään itsensä haasteellisissa tehtävissä. Porin Käppärän koulun kanssa (370 oppilasta) toteutettiin seikkailupäivä, jossa 5-6 luokan oppilaat suunnittelivat ja ideoivat eri pisteitä. LiikU tuli suunnitteluun mukaan hieman myöhemmin ja ideat sorsattiin välineisiin sopiviksi. Projekti oli hyvä esimerkki ns. osallistavasta oppimisesta.

Olosuhdetyötä koulupihojen kehittämiseksi

Lisäksi LiikUn toimesta on tehty koulupihojen olosuhteiden kehittämistä yhteistyössä kuntien eri hallintokuntien kanssa muun muassa Naantalissa, Raisiossa, Salossa, Liedossa ja Ypäjällä.

Opetushallituksen asettamat kerhotoiminnan alueelliset verkostot

Alueellisten kerhotoiminnan kehittämisverkostojen tavoitteena on aamu- ja iltapäivätoiminnan ja kerhotoiminnan alueellisen verkostotyön ja laadun kehittäminen, seuranta sekä hyvien toimintamallien levittä-

minen. Lisäksi tavoitteena on koulutusten järjestämisen yhteistyössä paikallisten yhteistyöverkostojen kanssa.

LiikU on toiminut asiantuntijana Varsinais-Suomen ja Satakunnan kerhotoiminnan verkostoissa. Verkostoon kuuluu kerhotoiminnan koordinaattoreita sekä kerhotoiminnan toteuttajia eri kunnista. LiikUn työntekijät osallistuivat Satakunnan ja Varsinais-Suomen kerhotoiminnan verkostojen kuuteen kokoukseen. LiikU järjesti yhteistyössä verkoston kanssa iltapäivätoiminnan koulutus –risteilyn 5.5.2016, johon osallistui 161 henkilöä. Satakunnan verkoston koulutus- ja työhyvinvointipäivän toteutettiin 10.9. ja siihen osallistui 38 iltapäivätoiminnan- ja kerhotoiminnan koordinaattoria.

Osaamis- ja palvelukeskus työryhmä

Valtakunnallinen Liikkuva lapsuus osaamis- ja palvelukeskustyöryhmä kokoontui skypeen välityksellä sekä 26.-27.1. Kisakalliolla ja 16.-17.8. Kokkolassa. Ryhmän tavoitteena oli valtakunnan tasolla pohtia harrastusmahdollisuuksien edistämistä yhdessä järjestötoimijoiden kanssa.

Lounais-Suomen Liikkuva lapsuus työryhmän yhteisenä tavoitteena oli yhdessä edistää harrastamisen mahdollisuuksia. Ryhmässä olivat mukana Jarno Haanpää SPL:n Satakunnan piiri, Antti Rusi Suomen Vammaisurheilun, Maria Hokkanen mailapelit, pöytätennis, squash, tennis, sulkapallo, Mervi Niemi Salon kaupunki, Mikko Lehmiö WAU ry, Tiina Koivisto Suomen Salibandyliitto, Pikita Lempiäinen-Koponen Koululiikuntaliitto/Turku, Kimmo Kouru Rauman liikuntatoimi, Janina Andersson Mannerheimin lastensuojeluliitto Varsinais-Suomen piiri. Ryhmä kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa.

Luokanopettajaopiskelija Matias Majapuro toteutti Turun yliopiston, Rauman Opettajankoulutuslaitos toimesta Lounais-Suomen alueen liikuntakerhotoiminnan kartoituksen Lounais-Suomen kouluissa tammi-kuussa 2016. Turun osalta kartoituksen suoritti Pikita Lempiäinen –Koponen. Kartoituksien avulla saimme kokonaiskäsityksen harrasteliikunnan tarjonnasta alueemme peruskouluissa.

Liikunnan harrastetoiminnan edistäminen kouluissa

LiikU on järjestänyt tilaisuuksia pääasiassa kuntatoimijoiden kanssa iltapäiväaikaan tapahtuvan liikunnan harrastustoiminnan edistämiseksi. Tavoitteena on ollut urheiluseurojen saaminen mukaan koulupäivän yhteydessä toteutettavan harrastetoiminnan käynnistäjäksi.

Salossa 15 urheiluseuraa toteutti yhteisen seuratoiminnan kehittämistukihakemuksen. 25 seuratoimijaa suunnitteli ja toteutti seuraparlamentin johdolla yhteisen liikuntakauden avauksen elokuun lopussa Salon urheilupuistossa. Seuraohjaajat vierailivat koulujen liikuntatunneilla tutustuttamassa lapsia eri urheilulajeihin.

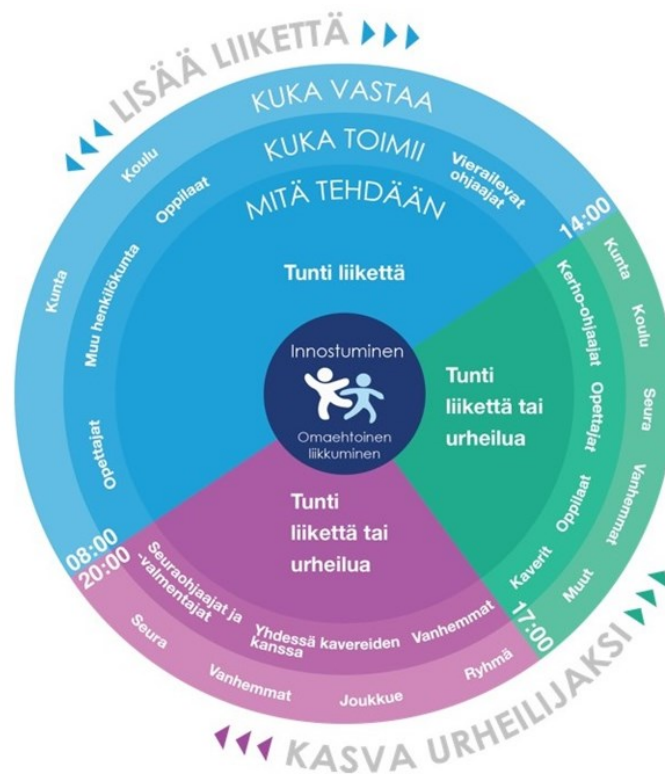
Raision liikunta- ja opetustoimen kanssa rakennettiin yhteistä harrastustoiminnan mallia seuratoimijoiden toteuttamana heti koulupäivän jälkeen. Kymmenessä alakoulussa toteutettiin torstaisin klo 14-16 urheiluseurojen toteuttama liikunnan harrastusryhmä. Mukana urheiluseuroista olivat: Raision Jumpparit, Tanssiurheiluseura Bolero, FBC Turku, Raision Voimamiehet, Raision Loimu, Raisio Futis, Raision Tennisseura sekä Raision Uimarit. Lisäksi mukana oli Roimaelämys.

Naantalin liikuntatoimen toimesta koulu-seura yhteistyöhön lähtivät mukaan seuraavat urheiluseurat: Aurinko Golf, Naantalin Koripalloilijat, Salibandy Naantali, VG-62, Naantalin Taekwondo ja Merimaskun Ahto. Lisäksi liikuntaneuvoja opiskelijat toteuttivat kahta liikunnan harrastekerhoa Naantalissa.

Liedossa koulutettiin yhteistyössä kunnan liikuntatoimen ja lukion liikunnan lehtorin kanssa 2. vuosikurssin opiskelijoita ohjaamaan eri-ikäisiä liikkujia. Liikunnanohjauksen peruskurssin jälkeen osa nuorista tulee työllistymään kesätoimintaan kunnalle.

Raumalla toimi keväällä 2016 Opettajankoulutuslaitoksen opiskelijoiden toteuttama liikuntakerho. Opiskelijoiden lisäksi Pallo-lirot ja SalBa toteuttavat liikuntakerhotoimintaa kouluilla.

Kankaanpään Urheilijat asettivat tavoitteeksi resurssien kasvattamisen kerhotoiminnan toteuttamiseksi.

Täydennyskoulutusta koulutoimijoille

LiikU on tarjonnut koulujen henkilökunnalle täydennyskoulusta. Liikkuva koulu –työpaja, jonka tavoitteena on auttaa koulun henkilökuntaa toimintakulttuurin muutoksen käynnistämiseksi toteutettiin 68 koulukohtaista tilaisuutta Lounais-Suomen kouluissa. Työpajoihin osallistui 1045 opettajaa ja muuta koulun henkilökuntaa.

Vertaisohjaajakoulutus ja nuorten suunnittelemaa toimintaa

Oppilaiden vertaisohjaajakoulutus on edistämässä liikunnallista toimintakulttuuria ja oppilaiden osallisuutta. Välituntitoiminta on koulupäivän liikunnallistamisen ensimmäisiä askeleita. LiikU koulutti alueellaan 1285 Välkkäriä (5.-9. luokan oppilaita) eli välituntiliikuttajia 70:ssä eri tilaisuudessa suomen- ja ruotsinkielellä. Välkkäri -koulutuksen tavoitteena on, että nuoret itse suunnittelevat liikuntaleikkejä ja -pelejä välitunneille ja kannustavat kaikkia osallistumaan liikunnalliseen välituntiin. Näin välitunneille saadaan nuorten näköistä ja -oloista tekemistä ja liikettä mukavasti yhdessä leikkien ja pelaillen.

LiikUn toimesta koulutettiin Rauman opettajakoulutuslaitoksen opiskelijoita toteuttamaan Rauman alakoulujen Välkkäri – koulutukset lukuvuonna 2016 – 2017.

Valo ja Coca-Cola Finland olivat sopineet nuorten vapaa-ajan liikuntaan liittyvästä kolmivuotisesta yhteistyöstä vuosille 2014 - 2016. Yhteistyön tavoitteena oli tuoda lisää liikettä mm. koulun välitunneille nuorten omilla ehdoillaan ja ideoillaan hauskaasti, kaikkia kannustaen. LiikU koordinoi #MunLiike –kampanjaa Lounais-Suomessa sekä koulutti 266 yläkoulun oppilasta vertaisohjaajiksi 15 yläkoulusta. LiikUn alueelta mukana #MunLiike –kampanjassa olivat; Piispanlähden koulu, Valkeavuoren koulu ja Kotimäen koulu Kaarinasta, Varppeen koulu Raisiossa, Porin Lyseon koulu, Meri-Porin yhteiskoulu, Nakkilan yhteiskoulu, Ulvilan yhteiskoulu, Hirvikosken yhteiskoulu Loimaalta, Kiirun koulu Somerolta, Merikarvian yhteiskoulu, Säskylän yhteiskoulu, Sauvon koulukeskus ja Henrikin koulu Nousiaisista.

Yläkoulun yhdysopettajille toteutettiin kaksi tiedotus- ja koulutustilaisuutta kampanjaan liittyen. Kampanjan jälkeen yhdysopettajilta kerättiin palautetta kam-

panjasta.

Turun kasvatus- ja opetuspalvelukeskuksen kanssa toteutettiin yhteistyössä Järkkää tapahtuma –koulutus 59 :lle Turun yläkouluista valituille oppilaalle.

Liikunnan drop-outin ennaltaehkäisy nuorilla

Liaani –sujuvaa surffailua nuoruuden viidakossa –hanke jatkui. Hankkeen tavoitteena on kehittää palveluja ja menetelmiä, jotka tukevat syrjäytymisuhan alla olevien nuorten elämänhallintaa, työllistyvyyttä, jatko-opintoihin sijoittumista, osaamisen tunnistamista sekä opiskelumotivaatiota. LiikUn tavoitteena hankkeessa on auttaa nuoria näkemään liikuntatoiminnan eri mahdollisuudet, kun oma liikunta-aktiivisuus syystä tai toisesta vähenee. Osana hanketta nuoret suunnittelivat Kesis-leirin yhteydessä toteutettavan ohjaajaleirin sisällön yhdessä vastuuhjaajien Perttu Kaajava, Siiri Niemi ja Elena Jonesin kanssa ennakkoon. Lisäksi nuoret osallistuivat Kesis-leirille ohjaajaleiriläisinä, päästen itse osallistumaan suunnittelemaansa sisältöön. Hankkeen vastuuhenkilönä oli palkattuna osa-aikaisesti Milja Moberg.

Liaani -hankkeen toteuttajat olivat Metropolia, Turun yliopiston Brahea -keskus, Hämeenlinnan ammattikorkeakoulu/ammattillinen opettajakoulutus, LiikU, Kiipulasäätiö/Kiipulan ammattiopisto, Vantaan Nicehearts ja Kalliolan nuoret ry, poikien talo.

Lasten ja nuorten leirit toiminta ja liikuntatapahtumat

LiikU tarjosi vuonna 2016 yli kymmenelle tuhannelle lapselle ja nuorelle lukuisia mahdollisuuksia päästä tutustumaan eri liikuntalajeihin. Tavoitteenamme oli mahdollistaa lapsia ja nuoria löytämään itseään kiinnostava liikuntalaji, jota voi jatkossa harrastaa läheisessä seurassa tai kaveriporukassa. Paikallisten urheiluseurojen mukanaolo leireillä tai tapahtumissa madaltaa lapsen kynnystä lähteä mukaan uuden lajin toimintaan ohjaajien ollessa jo tuttuja entuudestaan.

LiikU on ollut yhdistävänä tekijänä seurojen lisäksi koulujen ja kotien välillä. Tärkeä osa LiikUn tapahtumissa on ollut tiedonvälitys lasten vanhemmille, jotta he ymmärtäisivät liikunnallisen elämäntavan merkityksen, jota jakaisivat lapsilleen.

Vapaaehtoistoimijat leireillä ja tapahtumissa ovat kor-

vaamattomia. Heitä ilman emme voisi järjestää näin mittavia tapahtumia. Se, mitä voimme antaa vapaaehtoistoimijoille takaisin on vastuullisia tehtäviä, joissa kehittyä ja kehittää itseään. Hyvän mielen lisäksi vapaaehtoistoiminta antaa hyvää oppia viikoittaiseen toimintaan esimerkiksi seuroissa.

Liikuntaleirit kasvattavat

Leirit kasvattivat toimimaan erilaisissa olosuhteissa erilaisten ihmisten kanssa. Telttailu, tiskaus, omista tavaroista huolehtiminen, retkeily ja luonnossa liikkuminen ovat asioita, jotka eivät tämän päivän lapsille ja nuorille ole itsestäänselvyksiä. Liikuntakasvatuksen lisäksi leiritoimintamme tarjosi luontoelämyksiä kaikille osallistujille.

Kesis- ja Pitkis-Sport -leirit ovat niin osanottaja- kuin lajien monipuolisuusmäärittään Suomen suurimpia lasten liikuntaleirejä. Leireille osallistui lähes 3000 henkilöä 4-75-vuotiaita eri rooleissa. Leirien ikäjakama on laaja ja leiri-ikä on koko ikä. Vuonna 2016 Kesis- ja Pitkis-Sport -leirien teemana oli "Vain Leirielämää". Vain Leirielämää-teemalla korostettiin, että telttaillessa olosuhteet eivät ole samat kuin kotona, mutta sittenkin voi pärjätä. "Leirinuotio ilman tulta" -ajatuksella koottiin kaikki leiriläiset ja kouluttajat uimarannalle nauttimaan yhteisestä lauluhetkestä sekä vesipelastusnäytöksistä. Leirialueella oli yhdessä tehtäviä juttuja ja toimintaa. Olympiavuoden arvot tulivat päivittäisessä toiminnassa esille. Yhdessä tehtiin jälleen mahtavat leirit!

Vuorineuvos Erik Rosenlewin Säätiön avustuksella hankittiin erityistukea tarvitsevien lasten leiritoimintaan sekä ympärivuotiseen käyttöön aktiivipyörätuoli. Tällä hetkellä käytössämme on neljä aktiivipyörätuolia, jotka ovat olleet kovassa käytössä tapahtumissamme, joissa tuoleja saa luvalla koittaa, testata ja pelata. Uskomme, että tämä antaa kokeilijalle hienon elämyksen lisäksi ajatuksen toisen auttamisesta, kun kohtaa apua tarvitsevan.

Nuorisajohtajat ohjaajakoulutuksessa leireillä

LiikU koulutti kesäleirien yhteydessä järjestettävillä ohjaajakoulutuksilla 135 yli 14-vuotiasta nuorta. Ohjaajakoulutusten tavoitteena oli antaa nuorille valmiuksia toimia erilaisissa ohjaustehtävissä leireillä ja muissa tapahtumissa. Monipuolisen ohjaajakoulutuksen sisäl-

töön kuului muun muassa ohjaajakoulutusta, tapahtuman järjestämistä, ensiapua, seikkailuliikuntaa ja leiritoiminnan perusteita. Ohjaajakoulutusten suoritettuun nuorilla on mahdollisuus hakea LiikUn leireille ohjaajiksi ja kouluttajiksi. Nuorisajohtaja -koulutukset tukevat myös urheiluseurassa ohjaajauraansa aloittelevia nuoria.

Suosittu perheliikuntaleirit

Alle kouluikäisille lapsille vanhempineen järjestettiin Kesis ja Pitkis-Sport -leirien yhteydessä perheleirit. Perheleireille osallistui yhteensä 285 henkilöä. Lisäksi Pitkiksen 4-7-vuotiaille lapsille tarkoitettuun leiriseikkailupäivään osallistui 53 lasta. Heidän huoltajilleen tarjottiin liikuntamahdollisuutta leirillä sekä esiteltiin Pitkis kokonaisuutta.

Loma-aikojen liikuntapäivät

Koulujen talvi- ja syyslomien aikana järjestettiin perinteisiä Mini-Pitkis (Porin tennishalli), Hiihtis (Pöytyän Kisariihii) ja Syystis -liikuntapäiviä (Turun Kupittaaalla), joissa liikkui lähes 400 lasta tutustuen kymmeneen eri liikuntalajeihin. Loma-aikoina tapahtuva toiminta aktivoi lapsia liikkumaan ja samalla auttaa perheitä järjestämään aktiivista toimintaa lapsilleen.

Kesäloma-ajan toimintaa järjestettiin Pitkis-lajikoulujen merkeissä. Pitkis-lajikouluja toteutui seitsemän, joissa liikkui 124 lasta ja nuorta. Niissä pääsi harrastamaan suosikkilajiaan kymmenen tuntia viikon aikana. Toiminta toteutettiin yhteistyössä seitsemän eri urheiluseuran kanssa. LiikU järjesti myös vuoden tauon jälkeen Karhu-Futiksen urheilukoulun, jossa liikuttiin monipuolisesti arkipäivinä kolmen viikon ajan.

Porin torilla järjestetyssä Mukulatori tapahtumassa LiikUlla oli oma liikunnallinen piste, johon osallistui satoja lapsia. Satakunnan maaseutunäyttelyyn. Nuori Pori harrastaa -tapahtumiin tarjoisimme liikuntavälineitä, joiden avulla liikkui jälleen yli 1000 nuorta.

Muu oppilaitosyhteistyö

Vapaaehtoistyön mahdollisuuksia LiikUn toimesta esiteltiin eri oppilaitoksista kevään 2016 aikana.

Satakunnan Ammattikorkeakoulun kahdeksan opiskelijaa suoritti työharjoittelun henkilökohtaisina avustajina

Pitkis-Sportin futuuri- ja pyörätuolikoripalloseureilla. LiikU järjesti opiskelijoille infotilaisuuden ja kaksi leiriohjajakoulutusta.

Turussa alkoi syksyllä uudenlainen liikuntaneuvokoulutus Suomen Urheiluopiston ja Turun ammatti-instituutin toimesta. Uutta on se, että opiskelijat opiskelevat viikosta kolme päivää ammatti-instituutissa ja kaksi päivää työssäoppimispaikassa. Tämän lisäksi lähiopetusta tapahtuu yksi viikko kuukaudessa Suomen Urheiluopistolla. LiikU toimi yhtenä oppimisyöpäikkänä yhdessä Kaarinan, Raision ja Turun kaupunkien kanssa. LiikUn sijoittui kolme opiskelijaa.

Päivittäinen liikkuminen varhaiskasvatuksessa

Lounais-Suomen Varhaiskasvatuksen liikuntaseminaari järjestettiin 14.3. Seminaariin osallistui 49 varhaiskasvattajaa. Varhaiskasvatuksen valtakunnalliset liikuntasuosituksot julkaistiin 7.9. Lounais-Suomen Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten jalkauttamisen tilaisuus järjestettiin 4.10. aluehallintovirastossa Valon toimesta. Paikalla oli lähes 150 varhaiskasvattajaa. LiikU markkinoi seminaaria sekä osallistui seminaareihin.

Varhaiskasvattajille tarjottiin liikunnan täydennyskoulutusta. Koulutuksiin osallistui 810 lounaismaalaisista

varhaiskasvattajaa. LiikUn kouluttajina toimivat varhaiskasvatuksen ammattilaiset. Mentorit jakoivat osaamistaan ja tukeaan varhaiskasvattajille päivähoitopäivän liikunnallistamisen edistämiseksi. Mentoroitua tarjottiin maksullisena kunta- ja päiväkotikohdaisesti. Lisäksi alueemme varhaiskasvattajia innostettiin mukaan valtakunnalliseen Iloa kasvaa liikkuen –ohjelmaan sekä Varpaat Vauhtiin ja Pihaseikkailu –kampanjoihin.

Varhaiskasvatuksen kuntahankkeet

Lounais-Suomen aluehallintoviraston rahoittamia varhaiskasvatuksen kuntahankkeita olivat: Porin kaupunki, Turun kaupunki ja Salon kaupunki. Kuntahankkeiden toimijat osallistuivat Lounais-Suomen alueen Liikkuva koulu –seminaariin sekä varhaiskasvatuksen verkostopalaveriin 14.11. Turussa (11 henkilöä).

Varhaiskasvatuksen tapahtumat

LiikU jatkoi yhdessä Turun kaupungin Liikuntapalvelukeskuksen, Suomen Salibandyliiton Länsirannikon alueen, TPS Salibandyn ja TuNMKYn kanssa eskari-kiertuetta, joka mahdollisti noin 400 turkulaisille

esikoululaiselle mahdollisuuden lajitutustumiseen salibandyssä ja koripallossa. LiikU toteutti varhaiskasvat-
tajille Liikuntaa pienissä tiloissa –teemakoulutukset,
joihin osallistui 24 varhaiskasvattajaa.

LiikU osallistui Porissa päivähoiton lasten olympialai-
sten järjestämiseen. Kolmen päivän aikana olympialai-
sissa liikkui noin tuhat päiväkotikäistä lasta.

Viestintä

Varhaiskasvattajille sekä koulutoimijoille julkaistiin
uutiskirjettä, joka ilmestyi joka toinen kuukausi. Uutis-
kirjeiden tavoitteena oli ajankohtaisen tiedon levittä-
minen sekä hyvien mallien esille nostaminen. Lisäksi
viestintää on toteutettiin sosiaalisen median kanavien
välityksellä, erityisesti facebookin.

Kesäleirien sosiaalisen median viestintää jatkettiin
instagramissa @kesisleiri ja @pitkissport sekä face-
bookissa kesisleiri, PitkisSportOriginal. YouTubessa
liikufi kanavalle taltioitiin liikkuvaa kuvaa leireiltä lyhyi-
nä pätkinä sekä leirielämää koosteina. Leirinetit toimi-
vat vuoden aikana aktiivisesti: pitkissport.net sekä
liiku.fi/kesis

Kouluttajat

Alanen Jorma, Arnivaara Katri, Berlin Johanna,
Blomroos Anna, Heinonen Henna, Hilli Santeri, Kok-
ko Susanne, Kononen Riikka, Kotolahti Mari, Kraft
Tia, Kuokkanen Petri, Kylä-Lassila Sofia, Lecklin Sari,
Lindström Susanna, Löytökorpi Jere, Moberg Milja,
Mäkinen Laura, Okkonen Minna, Orvasto Kirsi, Poh-
jankoski Maija, Pihlavisto Pasi, Ruokonen Minna, Setä-
lä Elina, Somerkoski Petrus, Taimen Liisa, Taimi Sanna,
Tammirinne Maarit, Tenho Tiina, Toivonen Karita,
Tuominen Kari, Tuomisto Krista, Valli Kalervo, Viel-
tojärvi Mia, Viikari Milla, Vilén Päivi, Villberg-Mäenpää
Päivi, Virtanen Juha.

Harjoittelijat

Miikka Rantala, Siiri Niemi, Samuel Ratilainen, Perttu
Kaajava ja Karoliina Allen.
Liikuntaneuvoja opiskelijat: Roope Anttonen, Jasmin
Ahokas ja Alekski Runola

Kesätyöntekijät

Porin kaupungin ja Länsi-Suomen Osuuspankin avus-
tuksella työllistettiin seitsemän nuorta: lida Elonen, Jan-
-Erik Haula, Laura Kesonen, Vertti Koivula, Lotta Pel-
konen, Tilda Tuomi, Jankke Virtala.

Lisää liikettä aikuisille

Väestön fyysisen aktiivisuuden ja liikunnan vähäisyys aiheuttaa merkittäviä ja yhä kasvavia haasteita suomalaiselle yhteiskunnalle. Liikkumaton elämäntapa lisää monia kansansairauksia, ikääntymisestä aiheutuvia ongelmia ja kansantalouden kustannuksia, heikentää työelämän tuottavuutta ja kilpailukykyä sekä on yhteydessä väestöryhmien välisiin terveys- ja hyvinvointieroihin. Vaikka ihmiset harrastavat melko aktiivisesti liikuntaa vapaa-ajallaan, on muu osa päivästä paljolti istumista.

LiikU on omalla alueellaan vastannut yllä esitettyihin haasteisiin omalla toiminnallaan. LiikU edisti liikunnallista elämäntapaa ja itsenäistä fyysistä aktiivisuutta, loi edellytyksiä aikuisliikunnalle yhdistyksiin sekä tarjosi laadukkaita koulutuksia ja liikuntaa edistäviä tapahtumia. Kaikessa tässä työssä merkittävänä apuna oli Kunnossa Kaiken Ikää – ohjelman myöntämä taloudellinen tuki. LiikUn keskeisimmät yhteistyötahot olivat Valo, KKI-ohjelma, OKM, Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus ELY, AVI, Varsinais-Suomen liitto sekä kunnat ja lajiliitot.

Toteutunut toiminta jakautui seuraaviin osioihin; Tapahtumat ja kampanjat, työyhteisöliikunta, liikunnan poikkihallinnollinen edistäminen sekä arki- ja hyötyliikunnan edistäminen.

Tapahtumat ja kampanjat

Aikuisten harrasteliikunnan näkyvimmit tapahtumat vuonna 2016 olivat Valtakunnallisen Matka hyvään kuntoon – rekkakiertueen tilaisuudet molemmissa maakunnissa, Kuntien haastepyöräily -kampanja, Talven Mestariliikkuja -kampanja sekä Kunnan Eväät -tapahtuma.

Matka hyvään kuntoon -rekka kiersi Suomea kannustamassa hyväntuulisella otteella liikkumiseen, arjen aktiivisuuteen ja terveellisiin ruokailutottumuksiin vuonna 2016 kaikkiaan 105 päivän ajan. Rekan lämpimissä sisätiloissa osallistujat pääsivät testauttamaan oman kuntonsa hikoilematta ja hengästyttä. Kiertue kiersi Varsinais-Suomea viikolla 40. Paikkoina olivat 3.10. Raisio, 4.10. Turku, Logomo, 5.10. Turku, Varvintori, 6.10. Turku, Kupittaaan Urheiluhalli, 7.10. Uusikaupunki. Viikolla 41. Satakunnassa pysädyttiin seuraavasti. 10.-12.10. Pori, uimahalli, 13.10. Harjavalta ja 14.10. Rauma. Tapahtumissa mitattiin osallistujien kestävyyskunto, puristusvoima ja kehonkoostumus. Lisäksi annettiin ohjeita terveellisestä syömisestä ja liikkumisesta. Kaikkiaan tällä kiertueella testattiin 3785 miestä ja naista. Tapahtumissa oli mukana paikallisia yhdistyksiä ja seuroja esittelemässä omaa toimintaa ja siellä annettiin tietoa ravinnosta, terveydestä ja liikunnasta sekä paikallisista liikuntamahdollisuuksista. Yhteistyötahoina olivat mukana olleet kunnat ja kaupungit, Kunnossa Kaiken Ikää – ohjelmaa, sekä eläkevakuutusyhtiöt Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Etera, Työeläkevakuutusyhtiö Elo ja Työeläkevakuuttaja Keva. Tapahtumat olivat erittäin suosittuja ja saivat hyvän osanoton sekä yleisöltä että medialta.

Kunnan Eväät -tapahtuma järjestettiin 15.9. Turussa. Vuosittaisen tapahtuman ideana on auttaa ihmisiä löytämään itselleen uusia tapoja harrastaa liikuntaa. Turussa oli 13 erilaista lajia kokeiltavana. Lajeja olivat TFW Hurrikaani, Tuolitanssi, Suomijumppa, CXWORXHurricane, Kuplafutis, Fit4Jump, Bodycombat, Cuba Dance, Kehonhuolto, Tehotreeni, Bodybalance, Foamroller ja CrossFit. Lisäksi oli mahdollisuus testauttaa itsensä kehonkoostumustestissä ja UKK-kävelytestissä. Osallistujia oli vajaa 200.

Haastepyöräily

Perinteiseen Haastepyöräily -kampanjaan osallistui 30 kuntaa Satakunnasta ja Varsinais-Suomesta. Kampanjassa kymmenen kilometrin mittaisen pyöräilysuoritusten määrästä kilpailtiin kahdessa sarjassa kunnan asukasluvun mukaan (alle ja yli 5000 asukasta). Vapusta juhannukseen pidettävän perusjakson lisäksi osa kunnista jatkoi kampanjaa elokuun loppuun asti. Kampanjan teemana oli perhepyöräily muuta harraste- tai työmatkapyöräilyä unohtamatta. Jokaiseen kuntaan lähetettiin ennen kampanjan alkua materiaalipaketti, joka sisälsi esitteitä, julisteita, laatikkotarroja ja kirjausvihkoja sekä palkintoja. Kampanja-alueella oli noin 500 kirjauslaatikkoa, joihin pyöräilijät kirjasivat suorituksensa tai mikäli he pyöräilivät pidemmän matkan, pystyivät he kirjaamaan suoritukset suoraan netin kautta oman kunnan kirjauksiin. Vuoden 2016 kokonaissuoritus oli 215 887 kirjausta eli 2 158 870 poljettua kilometriä.

Kampanjaan osallistuivat seuraavat kunnat; Eura, Eura-

joki, Harjavalta, Honkajoki, Huittinen, Kankaanpää, Karvia, Kemiönsaari, Kihniö, Kokemäki, Kustavi, Laitila, Luvia, Masku, Merikarvia, Mynämäki, Naantalinsaari, Nousiainen, Parkano, Pomarkku, Pori, Punkalaidun, Pyhäranta, Rauma, Rusko, Siikainen, Säskylä, Taivassalo, Ulvila ja Uusikaupunki. Kampanjan lopuksi pääpalkinnoiksi arvottiin neljä polkupyörää, jotka menivät Punkalaitumelle, Raumalle, Kemiönsaareen ja Maskuun. Lisäksi jokaiseen kuntaan annettiin palkinnoiksi muun muassa kampanja t-paita, sukat sekä Haastepöytäily -putkihuiveja.

Talven Mestari liikkuja -kampanja

LiikU ja Satakunnan Hiihto ry järjestivät Talven Mestari liikkujakampanjan viidennen kerran. Kampanjassa kerättiin ajalta 9.1. - 31.3. tehtyjä hiihto-, kävely-, juoksu-, sauvakävely- ja/tai lumikenkäily suorituksia. Mestari liikkuja -tittelin ansaitsi, jos suorituksia tuli vähintään 35:nä eri päivänä yhteensä 500 km. Kisälliliikkuja -kampanjassa suorituksia tuli olla vähintään 20 päivää ja 250 km. Yhteistulokseen hyväksyttiin eri suoritustavat, joten huono lumitilannekaan ei vaikuttanut.

Koska talvi oli erittäin leuto ja vähäluminen, jäi osallistujamäärä pieneksi. Mestari liikkuja oli 26 henkilöä ja Kisälliliikkuja 10 henkilöä. Osallistujille kampanja oli tärkeä ja se motivoi heitä tekemään suorituksia. Osallistujia oli yhdestätoista eri kunnasta iältään 17-vuodesta 80-vuoteen. Kisälliliikkujiensa kilometrejä suoritettiin yhteensä 2880 km ja Mestari liikkujakilometrejä yhteensä 19 417 km. Suurin yksittäisen henkilön hiihtämä määrä 1643 km. Palkitsemistilaisuus järjestettiin keväällä Jämällä. Yhteistyökumppanit lahjoittivat palkinnoiksi suksipaketit, LiikU jakoi muita palkintoja.

Henkilöstö liikunta

Työhyvinvointiin panostaminen maksaa tutkitusti itsensä takaisin moninkertaisesti. Liikunnan lisääminen ja paikallaan olon vähentäminen ovat tärkeä osa työntekijöiden terveyttä sekä toimintakykyä, jotka vaikuttavat olennaisesti työhyvinvointiin ja työn tuottavuuteen. Myönteisiä vaikutuksia saadaan aikaan kuitenkin vasta silloin, kun liikuntaohjelmalle on mietitty tavoitteet, sovitut toimenpiteet ja liikkeen lisääminen on osa työntekijöiden arkea. Olemme määrätietoisesti auttaneet työyhteisöjä henkilöstö liikunnan kehittämisessä. Henkilöstö liikunnan kehittämisessä tärkeinä kumppaneina ovat olleet Valo ja KKI -ohjelma. Olemme kehittäneet Valon kanssa Työpaikan liikuntaohjelman kartoitus – työkalua. Kehitimme vuoden lopulla työyhteisölle tarkoitettu palvelupakettia laadukkaammaksi ja monipuolisemmaksi. Kokonaisuuden nimeksi muodostui Buusti360 liikunta- ja hyvinvointiohjelma.

Satakunnan sairaanhoitopiiri kanssa 2014 aloitettu kolmen vuoden Vähän enemmän arkiaktiivisuutta -hankkeessa LiikU järjesti vuonna 2016 loppumittaukset sekä eri lajikokeiluja. Loppumittauksissa kävi kaikkiaan 644 henkilöä. Testatuilla oli mahdollisuus ottaa testin jälkeen yhteyttä työterveyteen tai terveystieteiden liikuntasuunnittelijaan jatkotoimenpiteiden suunnittelussa. Kuuden kerran lajikokeiluina järjestettiin metsäjumppa, Lavis lavatanssijumppa ja rapakuntoisten crosstraining. Niihin osallistui hyvin väkeä ja osaa lajeista alettiin järjestämään säännöllisesti omina ryhminä. Järjestimme myös Liikunta osana arkea -koulutuksen, johon kutsuttiin henkilöitä eri sairaanhoitopiiriin osastoilta. Tavoitteena oli saada nämä henkilöt toimimaan liikuntavastaavina, jotka toimisivat omilla osastoillaan liikunta-asioiden viestittäjinä sekä motivoijina. Sairaanhoitopiiri osallistui toimenpiteiden jälkeen myös Suomen aktiivisen työpaikka -kilpailuun.

Eurajoen kunnan ja LiikUn vuonna 2014 aloitettu kolmen vuoden yhteistyön nk. HeTeKa-hankkeessa, joka muuttui henkilöstön terveyden edistämishankkeeksi. Ohjelma tähtää henkilöstön hyvinvoinnin edistämiseen Eurajoen kunnan työntekijöille. Ohjelman tavoitteena on parantaa työviihtyvyyttä ja lisätä aktiivista yhdessäoloa sekä tarjota henkilöstölle uusia ja innovatiivisia tapoja lisätä arkiliikuntaa oman työpäivän aikana ja sen jälkeen. LiikU teki vuonna 2016 henkilöstölle kolmannet kuntokartoitukset. yhdeksän päivän aikana, johon kuului kehonkoostumusmittaus, Polar kuntotestaus ja puristusvoimatestaus. Testeihin osallistui 209 henkilöä. Jokaiselle testattavalle annettiin henkilökohtainen palaute, sekä liikunta- ja ravintomateriaalia. Edellisen vuoden aikana kuuden toimialueen kanssa tehty työpaikan liikuntaohjelman kartoitus raportoitiin ja tehtiin kehittämistoimenpiteitä eri kokonaisuuksiin. Jokaiselle toimialueella toimiville Hyvinvointiagenteille järjestettiin Liikuttaja -koulutuksen kolme viimeistä koulutusosaa. Myös ohjelman kehittäminen yhteistyössä jatkui koko vuoden eri toimenpiteitä suunnitellen ja toimintoja tehden. Eurajoki osallistui toimenpiteiden jälkeen myös Suomen aktiivisen työpaikka -kilpailuun.

Laajempia kumppaneita työyhteisö liikunnan kehittämisessä ovat olleet myös VMP sekä Perkin Elmer. Heidän kanssaan on toteutettu kehonkuntoindeksi mittaukset, Firstbeat mittauksia eri yksiköille sekä lajikokeilupäiviä. Myös LähiTapiola Satakunta oli mukana laajassa kokonaisuudessa, johon kuului alku- ja seurantatestaus, luento, liikuntapäiviä sekä muita toimenpiteitä arkiaktiivisuuden lisäämiseksi eri keinoin.

Tärkeä yhteistyökumppani käytännön työn tekemisessä henkilöstö liikunnassa on ollut Etera. Heidän kanssaan on yhdessä toteutettu eri toimenpiteitä koko LiikUn alueella sekä heidän asiakkailleen että myös muille yrityksille.

Työhyvinvoiva koulu -hanke

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa kolmen vuoden pilottihankkeessa, Työhyvinvoiva koulu, keskitytään opettajien hyvinvointiohjelman rakentamiseen.

Suomessa noudatettavassa työterveyshuoltolaissa säädetään työnantajan velvollisuudeksi edistää työntekijöiden terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä työuran eri vaiheissa. Lounais-Suomessa toteutetussa kyselytutkimuksessa vain noin viisi prosenttia rehtoreista ja päiväkodinjohtajista osasi kertoa, että omalla työpaikalla on henkilöstön hyvinvointia koskeva kirjallinen suunnitelma.

Hankkeen tavoitteena on:

- Toimintakulttuurin muutos liikunnallisemmaksi. Koulupäivää voidaan muuttaa aktiivisemmaksi myös opettajien ja muun henkilökunnan osalta hyvällä suunnittelulla ja yhteisellä tekemisellä.
- Poikkihallinnollinen yhteistyö koulun ja kunnan eri sektorien välillä. Kunnan liikuntatoimi ja työterveyshuolto ovat avainasemassa opetushenkilöstön liikuntaohjelman kehittämisessä ja sairauspoissaolojen ennaltaehkäisemisessä.
- Vaikuttaa opetushenkilöstön asenteisiin liikuntaa kohtaan. Opettajat ovat avainasemassa lisäämässä lasten päivittäistä liikkumista ja aktiivisempaa arkea. Ammattilaisten osaamista liikunnan terveysvaikutuksista lisätään täydennyskoulutuksen keinoin.
- Mallintaa koulun kokonaisvaltainen työhyvinvointiohjelma. Huomioidaan lähtötaso ja suunnitella ohjelma. Kunta saa mallin ja toimenpiteitä, jota voi käyttää myös muissa toimissa koko kunnan osalla.

Hyvän henkilöstöliikunnan tae on suunniteltu ja tavoitteellinen toiminta. Suunnitelmallisella työhyvinvoinnilla on mahdollisuus vaikuttaa opetushenkilöstön ja koko koulun työssä jaksamiseen sekä viihtyvyyteen. Hanke tulee myös Liikkuva koulu -ohjelman linjaa koulun kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Hankkeessa on vahvasti huomioitu Muutosta liikkeellä -linjaukset terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan kehittämiseksi, kuten arjen istumisen vähentäminen, niin opettajilla kuin oppilailakin, liikunnan lisääminen elämänkulussa myös koulupäivän aikana, joilla saadaan liikunnan aseman vahvistaminen suomalaisessa yhteiskunnassa.

Vuoden 2016 aikana hankkeen alkuun tehtiin työhyvinvointikysely, joka lähetettiin kaikkien alueemme koulujen rehtoreille ja sivistysjohtajille. Kyselystä saatiin tietoa mm. kuntien hyvinvointi- ja liikuntaohjelmista, sekä suunnitelmista, rahoituksesta ja mihin asioihin tarvittaisiin tukea henkilöstöliikunta-asioissa. Kyselyn perusteella tehtiin myös hankekuntien valitseminen. Satakunnasta valittiin Merikarvia, Pomarkku

sekä Ulvila ja Varsinais-Suomesta Mynämäki, Nousiainen ja Vehmaa.

Hankekunnissa käynnistyi omat ohjausryhmät, joissa vastuuvetäjänä toimii sivistysjohtaja. Ryhmiin valittiin kunnan liikuntaviranomainen, henkilöstöpäällikkö/hallintojohtaja, koulujen rehtorit tai liikuntavastaavat, sekä työterveyshoitaja. Jokaiseen hankekuntaan tehtiin aluksi nykytilanteen kartoitus, jossa selvitettiin mm. liikunnan ja hyvinvoinnin asema, johtaminen ja resurssointi, yhteistyö työterveyshuollon kanssa, liikunnan olosuhteet, liikuntapalvelut, liikunnan viestintä, liikunnan tuen määrä henkilöstölle, henkilöstön liikuntaaktiivisuus sekä seurantajärjestelmät. Koulujen henkilöstölle tehtiin liikunta- ja hyvinvointikysely, sekä monipuolinen kuntotestaus, johon kuului kehonkoostumusmittaus, Polar kuntotestaus, vyötärönympärys ja puristusvoimatestaus. Kaikille testatuille annettiin henkilökohtainen palaute ja liikunta/ravitsemateriaalia.

Kysely- sekä kartoitustietojen pohjalta on aloitettu käytännön toimenpiteiden suunnittelu. Kuntiin luotiin liikuntatyöryhmä, joka suunnittelee mm. henkilöstöliikunnan tavoitteet ja tekee vuosisuunnitelman. Työterveyshuollon kanssa olemme sopineet kuntotestien jatkotoimenpiteitä ja toiminnalle luodaan painopistealueet, joihin tehdään tarkennetut suunnitelmat ja toimenpiteet vuodeksi 2017.

Liikunnan poikkihallinnollinen edistäminen ja liikunnan asema Sotessa

Liikunnan palveluketju - LiPaKe -hanke

LiikU on kehittänyt liikuntaneuvontaa osana liikunnan palveluketjua useiden lounaissuomalaisten kuntien ja kuntayhtymien kanssa. LiikU on lisäksi tuottanut liikuntaneuvonnan palvelun Naantalille, perustuvakuntayhtymä Akselille sekä Paimion ja Sauvon terveydenhuollonkuntayhtymälle. Liikuntaneuvojana työskenteli Merike Ojala. Liikuntaneuvonnasta, osana liikunnan palveluketjua käytetään lyhennettä LiPaKe. Hankkeen rahoittaja on KKI-ohjelma.

Liikuntaneuvonta nähdään Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön terveyttä ja hyvinvointia edistävässä linjauksissa yhtenä merkittävimmistä keinoista edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia. LiPaKe on rakennettu ministeriöiden suositukset huomioiden. Liikuntaneuvojana työskentelee terveydenhuollon ammattilainen, joka mahdollistaa potilastietojärjestelmien ja sähköisten asiakirjojen hyödyntämisen. Liikuntaneuvoja työskentelee vuoropäivinä kuntien terveyskeskuksissa.

Liikuntaneuvonta on asiakkaalle 12 kuukautta kestävä henkilökohtainen prosessi, jonka aikana häntä tuetaan omaksumaan säännöllinen liikunta ja terveyttä tukeva ravitsemus. Neuvonnan alkaessa asiakkaista kolmannes

ilmoittaa, ettei liiku viikon aikana kymmentäkään minuuttia yhtäjaksoisesti. Suurella osalla asiakkaista on sairaalloista ylipainoa, ahdistuneisuutta ja merkittävä riski sairastua elintavoista johtuviin pitkäaikaissairauksiin. Asiakkaista noin 45%:lla on joko diagnosoitu tyyppin 2 diabetes tai heikentynyt veren paastosokeri eli ns. pre-diabetes.

Liikuntaneuvonnan vaikuttavuuden seurannan mukaan suurimmalla osalla asiakkaista subjektiivinen toimintakyky ja liikkumisen määrä ovat lisääntyneet neuvontaprosessin aikana. Veren sokerin luokkamutoksia kirjaamalla voidaan arvioida liikuntaneuvonnan kustannusvaikuttavuutta kunnan terveydenhuollon kuluihin. Laboratoriokokeiden seurannassa liikuntaneuvonnan asiakkailta on vuoden kestävä asiakkuuden aikana havaittu lisäksi veren rasva-arvojen parantuneen.

Naantalissa ja Akseli –kunnissa vuonna 2016 liikuntaneuvonnan aloitti noin sata uutta kuntalaista. Liikuntaneuvontaan ohjaututtiin lääkärin tai hoitohenkilöstön lähetteen kautta. Kohderyhmä oli rajattu liikuntaneuvontaa eniten tarvitseville. LiPaKe -hankkeen toteuttaminen on vaatinut vahvaa poikkihallinnollista työtä ja vastuunottamista kuntien terveystoimijoilta sekä liikunta- ja vapaa-aikatoimilta. Kuntien johtavat lääkärit olivat avainasemassa liikuntaneuvontaan ohjautumisen onnistumisessa.

Liikunnan palveluketjuun onnistuttiin vuonna 2016 liittämään lisää kunnissa toimivia yhdistyksiä, jotka tuottavat matalan kynnyksen liikunnan harrastetoimintaa. Yhdistyksien toiminnan pariin siirtyminen on nivelvaihe, jossa vaadittiin saattaen vaihdon –periaatetta. Käytännössä tämä tarkoitti, että kunnan liikunnanohjaaja menee itse ryhmän kanssa ensimmäisillä kerroilla yhdistyksen toimintaan.

LiPaKe –hanke on saanut KKI –ohjelmalta kehittämishanketukea ja se on KKI:n tukemista liikuntaneuvontahankkeista Suomen kärkihankkeiden joukossa. UKK –instituutti aloitti vuonna 2016 kustannusvaikuttavuuden tutkimuksen LiPaKe hankkeesta. Tutkimuksen tarkoituksena on osoittaa kuinka paljon liikuntaneuvonnalla ollaan ehkäisty kuntien terveydenhuollon kuluja.

Vuonna 2016 LiPaKe on laajentunut ja palveluketju on otettu käyttöön Paimiossa, Sauvossa, Kaarinassa, Loimaalla, Huittisissa, Eurajoella. Lisäksi Rauma, Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymä sekä Pohjois-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymä ovat tehneet päätöksen LiPaKen käyttöönotosta ja rakentamisesta.

Satakunnan sairaanhoitopiiri aloitti käyttösunnitelman laadinnan Sata-LiPaKe:n osalta. Sata-LiPaKe:ssa tavoitteena on, että liikuntaneuvontaa osana liikunnan palveluketjua otetaan käyttöön Satakunnan kaikissa kunnissa. LiikU oli mukana kaikkien em. kuntien suunnittelussa ja tukemassa kuntia muun muassa koulutuksen toteuttamisessa ja liikuntaneuvonnan käytännön-

teuttamisen järjestelyissä. LiikUn tavoitteena on liikuntaneuvonnan käyttöönotto Lounais-Suomen kaikissa kunnissa vuoteen 2020 mennessä.

Terve Maakunta! –hanke

Satakunnassa jatkui Terve Maakunta! –hanke, jonka tavoitteena on saada satakuntalaiset yhdistykset lisäämään matalan kynnyksen harrastetoimintaa. Harrastetoiminta on tarkoitus linkittää osaksi kuntien liikunnan palveluketjua. Terve Maakunta! –hankkeen tavoitteena on, että hankkeen myötä 50%:ssa satakuntalaisista kunnista alkaa liikuntaneuvonnan käyttösunnitelman laadinta.

LiikU sai Terve Maakunta! –hankkeeseen mukaan kaikki alueellisesti merkittävät toimijat. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii UKK-instituutin johtaja, lääketieteen tohtori Tommi Vasankari. Ohjausryhmässä ovat edustettuina lisäksi Satakunnan sairaanhoitopiiri, Satakunnan maakuntaliitto ja Lounais-Suomen aluehallintovirasto. Yhdistyksien osalta edustettuina ovat Satakunnan yhteisöt ry:n yhteisökeskus ja Noormarkun Nopsa. Hankkeen rahoittajana on Satakuntaliitto.

Maakunnallinen SOTE vaikuttaminen

LiikU pääsi vuonna 2016 mukaan sekä Varsinais-Suomen, että Satakunnan hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työryhmiin. Molemmissa maakunnissa ryhmien työskentely on sidottu osaksi SOTE muutostyötä. Tavoitteena on, että liikunnan asema valmisteilla olevissa sosiaali- ja terveydenhuollon rakennemuutoksissa varmistetaan.

Varsinais-Suomen HYTE –työssä liikkumattomuuden ja ylipainon ehkäisy hyväksyttiin yhdeksi kolmesta pääpainopisteestä. Muita ovat yhteisöllisyyden vahvistaminen sekä päihteiden käytön aiheuttamien ongelmien vähentäminen.

Liikkujan Apteekki

Liikkujan Apteekki on Suomen Apteekkariliiton, Hengitysliiton, KKI -ohjelman ja liikunnan aluejärjestöjen toteuttama ohjelma. Tavoitteena on edistää liikunnan puheeksi ottoa osana apteekkien asiakaspalvelua. Vuonna 2012 LiikUn alueella kehitetty toimintamalli on levinnyt Suomessa jo lähes 160 apteekkiin. Apteekkeja linkitettiin osaksi kuntien Liikunnan palveluketjua ja puheeksi ottoa tuettiin liikuntaan ja ravitsemukseen tuotetun materiaalin avulla yhteistyössä KKI –ohjelman kanssa. Liikunnan aluejärjestöjen alueista Liikkujan Apteekkeja vuonna 2016 oli eniten LiikUn alueella, 21 kpl.

Vuonna 2016 LiikU toteutti yhdessä apteekkien kanssa muun muassa Liikunta osana arkea –koulutuksen, apteekkien teema- ja tapahtumapäiviä sekä kehonkoostumusmittauksia. Apteekkien teema – ja tapahtuma-

päivien osalta LiikU auttoi apteekkeja kokoamaan verkostoa. Päivien aikana apteekkeissa oli mukana muun muassa kuntien liikuntatoimen liikunnanohjaajia kertomassa kunnan liikuntamahdollisuuksista, kansanterveysjärjestöjen potilasyhdistyksiä kertomassa liikunnan vaikutuksista esimerkiksi keuhkohtaumatautiin ja mitaamassa muun muassa verenpainetta tai keuhkojen tilavuutta PEF –mittauksien avulla.

Liikkujan Apteekki on nostettu esimerkiksi terveyttä ja hyvinvointia edistävästä toimintamallista myös STM:n ja OKM:n Muutosta Liikkeellä 2020! –linjauksissa.

Vuonna 2016 LiikU jatkoi Liikkujan Apteekki –toiminnan linkittämistä osaksi kunnan Liikunnan palveluketjua, jotta se ei jäisi irralliseksi toiminnaksi kunnan muusta toiminnasta.

Arki- ja hyötyliikunnan edistäminen

Arki – ja hyötyliikunnan edistäminen on tärkeä tehtävä yhteiskunnassamme, jossa modernin elämämme haasteita ovat liikunnallinen passiivisuus ja liiallinen istuminen.

Olemme edistäneet arki- ja hyötyliikuntaa eri yhteyksissä laajasti. Valon kanssa yhteistyössä markkinoimme työyhteisöille Aktiivinen arki – työpajaa, jossa arjen aktiivisuutta edistetään työpajan tuotosten kanssa. Näitä työpajoja pidettiin vuoden aikana neljä. LiikU on mukana Turun AMK:n opiskelijaliikunnan Into-kehittämishankkeen ohjausryhmässä. Hanke kohdentuu 9000 amk-opiskelijaan ja sen tavoite on lisätä liikettä opiskelijoiden arjessa. LiikU on tuonut ohjausryhmässä esille erilaisia arjen aktivoimismahdollisuuksia ja istumisen vähentämistä. Olemme mukana valtakunnallisessa Liikkujan polku- verkostossa ja sen alatyöryhmissä. Verkostosta saaduilla ideoilla ja sen julkittuomat yhteiset valinnat ovat olleet erittäin hyödyllisiä paikallisessa työssä. Valtakunnallisen verkoston innoittamana Satakunnassa aloitti myös paikallinen liikkujan polku verkosto oman toiminnan. Idea on toimia maakunnassa vastaavalla tavalla kuin valtakunnallinen verkosto. Satakunnan verkostossa olivat aloitusvuonna mukana Ismo Läntinen, Juha Koskelo, LiikU ry, Hanna Ruohola, SataKylät ry, Eetu Aaltonen, Merikarvian kunta, Janne Haarala, Hengitysliitto, Tapio Saarni, LiikU ry, Veera Farin, Hengitysliitto ja Simo Järvinen, Porin Kiinteistönomistajain Keskusjärjestö ry

Tätä sanomaa on tuotu esille uutiskirjeissä ja muissa tiedotteissa medialle.

Liikkuva maakunta – hanke

Vuoden 2016 lopulla päättyi Liikkuva maakunta -hanke, joka on Varsinais-Suomen liiton ja mukaan lähteneiden kuntien rahoittama.

Hankkeen tärkeänä tavoitteena oli saada mahdollisimman moni taho kiinnittämään huomiota arkeensa ja lisäämään liikettä. Käytännön toimenpiteinä ja keinoina olemme kutsuneet mukaan muun muassa kaikki kunnan, koulujen, seurojen, yhdistysten, työyhteisöjen, kulttuurialan, asukasyhdistysten, eläkeläisjärjestöjen toimijat.

- Kokeilemalla – ei pelkästään suunnittelemalla – löytää uusia tapoja tehdä yhteistyötä asukkaiden liikuttamiseksi
- Toteuttaa pieniä ja isoja tapahtumia, arjessa tapahtuvia asioita, viestintää, kisailuja, retkiä, vanhusten ulkoiluttamista, infohetkiä - rajana mielikuvitus
- Hyödyntää paikallinen ja valtakunnallinen media, sosiaalinen media ja erilaiset sisäiset viestintäverkostot
- Oppia uusiakin tapoja tehdä asioita nopeasti käytännössä – yhdessä – innostavasti
- Tavoitteena oli tuoda kehitelty toiminta näkyvästi esille syyskuussa 2016. Syyskuuta olivat toteuttamassa kaikkiaan 19 kuntaa.

Liikkuva maakunta- hankkeen tavoitteet ovat hyvin yhteneväisiä Unelmat liikkeelle – toiminnan kanssa. Päätimme yhdistää Unelma liikkeelle -toimintamallin osaksi Liikkuva maakunta- hanketta. Päätöksen kautta olemme saaneet toimintaan paljon uutta näkyvyyttä ja ilmettä.

Vuoden 2016 loppuun mennessä 24 kuntaa oli ilmoittanut olevansa mukana toiminnassa. Kunnat ovat: Aura, Kaarina, Kemiönsaari, Koski, Kustavi, Laitila, Lieto, Loimaa, Marttila, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Oripää, Paimio, Pyhäranta, Raisio, Rusko, Salo, Sauvo, Taivassalo, Turku, Uusikaupunki ja Vehmaa. Kunnissa on perustettu omia työryhmiä, jotka ovat lähteneet suunnittelemaan ja toteuttamaan toimenpiteitä tavoitteen saavuttamiseksi. Toiminta jatkuu suunnitellusti hankkeen loputtua mukana olevissa kunnissa.

Työryhmät

Valtakunnalliset ryhmät

Matka hyvään kuntoon -kiertueen suunnitteluryhmä
Jukka Läärä

Lisää liikettä nuorille ja aikuisille, YTA-alueryhmien
vetäjien ryhmä

Liikkujan Apteekki -ohjausryhmä Tino-Taneli Tantt
Liikuntaneuvonnan valtakunnallisen foorumi Tino-
Taneli Tantt

Maakunnalliset ryhmät

- Yhteistoiminta-alueen työryhmä, lisää liikettä nuorille ja aikuisille Jukka Läärä ja Tino-Taneli Tantt
- Opiskelijaliikunnan kehittämishanke, Into - ohjausryhmä Jukka Läärä
- Sata-SOTE, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä, Tino-Taneli Tantt
- Varsinais-Suomen järjestämissuunnitelman ja SOTE muutosorganisaation hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä, Tino-Taneli Tantt
- LiPaKe ohjausryhmä Tino-Taneli Tantt ja Jukka Läärä
- Liikkuva Huittinen KKI-toiminnan ohjausryhmä Juha Koskelo

- Satakunnan Järjestöyhteistyöryhmä JYTRY, Strategiasta käytäntöön asiantuntijaryhmä, Juha Koskelo
- Satakunnan Järjestöyhteistyöryhmä JYTRY, Liikkujan Polku Satakunta -työryhmä, Juha Koskelo ja Tapio Saarni

Oto-toimijat/Kouluttajat

Hillgren Marika, Jortikka Jenni, Ketola Hannu, Koskela Raimo, Koskinen Sofia, Mäkeläinen Leena, Ojala Merike, Kivelä Harri, ValkamaMika ja Mannila Minna.

ELINVOIMAINEN SEURATOIMINTA JA MENESTYVÄÄ HUIPPU-URHEILUA

Seuratoiminta

LiikUn seuratoiminnan tukemiseen liittyvät strategiset valinnat pohjautuvat valtakunnallisiin seurakehittämisen tavoitteisiin. Perusajatuksena on, että seurat näkevät toimintaympäristön muutokset ja elävät ajassa. Seurat ovat innostavia ja inspiroivia yhteisöjä, joihin kaikki ovat tervetulleita. Seuroilla on osaamista ja toiminta-edellytyksiä lisätä liikettä ja rakentaa urheilijan polkua. Laatuohjelma mahdollistaa seurojen kehittymisen lasten ja nuorten urheilussa, aikuisten harrasturheilussa sekä huippu-urheilussa. Laatuohjelman osista on valmiina lasten ja nuorten seuratoimintaa linjaava Sinettiseuratoiminta, jota aluejärjestöt tukevat yhdessä sovitulla palveluilla.

LiikUn alueella on yli 1000 liikunta- ja urheiluseuraa 46 kunnan alueella. LiikUn jäsenenä on 234 liikunta- ja urheiluseuraa. LiikU palvelee ja auttaa kaikkia alueen seuroja, mutta jäsenseurat saavat seuraavia jäsenpalveluja:

- koulutusseteleitä, joilla voi maksaa LiikUn järjestämiä koulutuksia
- mahdollisuuden palkita ansioituneita seuratyöntekijöitä LiikUn ansiomerkeillä
- valita vuoden seuratyöntekijän, jonka LiikU palkitsee
- jäsenpostin, jossa kerrotaan kulloinkin ajankohtaisista asioista (koulutuksista, tapahtumista, apurahoista ym.)

- tilaisuuden vaikuttaa alueen asioihin ja saada tuoretta tietoa LiikUn vuosikokouksissa etulyöntiaseman erilaisissa hankkeissa; osa hankkeista kohdistuu vain jäsenseuroihin ja kaikkia koskevista asioista jäsenseurat saavat tiedon ensimmäisinä.

Jäsenmaksu oli 60 euroa vuonna 2016.

Sinettiseuratoiminta

Sinettiseuratoiminta on Olympiakomitean ja urheilun lajiliittojen yhteinen toimintamalli, jonka tavoitteena on auttaa seuroja kehittämään lasten ja nuorten seuratoimintaa. Sinetikriteerit pohjautuvat asiantuntijatyönä hyväksytyihin lasten ja nuorten urheilun laatu- ja kriteereihin sekä yleisesti hyväksytyihin laadukkaan seuran kriteereihin. Sinettiseuratus on lasten ja nuorten urheilun laatu- ja kriteerimerkki, jonka saadakseen seuran tulee täyttää Sinetikriteerit. Lajiliitot ja liikunnan aluejärjestöt auttavat seuroja saavuttamaan Sinetin. LiikU on auttanut ja innostanut seuroja hakeutumaan Sinettiseuraksi sekä auttanut seuroja kehittämään toimintaansa Sinetin laatuvaatimusten mukaiseksi. Sinettiseuroja LiikUn alueella on yli 100. LiikU ollut mukana v. 2016 toteuttamassa Sinettiauditointeja yhdessä lajiliittojen edustajien kanssa Lounais-Suomen alueella. Auditointi arvioi seuran toiminnan tasoa ja antaa samalla suuntaa tarvittavista kehitystoimista. LiikU oli auditoinnissa yhdessä lajiliiton kanssa yhdeksää eri seuraa.

Olli Jalamo sekä muutamat seurojen työntekijöitä sparraamassa ohjelma sisältöä. POTKE – valmennusohjelma ensimmäinen jakso pidettiin marraskuussa ja loput neljä vuoden 2017 aikana. Valmennusohjelmasta on tarkoitus saada pysyvä koulutusmuoto LiikUlle.

Yhteistoiminta-alue kehittämään seuratoimintaa

Vuoden aikana aloitettiin Valon koordinoima Yhteistoiminta-alueen verkostohanke, johon kutsuttiin kaikki alueella olevat liikuntajärjestöt, urheilun tutkimus-asetat ja mahdolliset urheiluopistot. Elinvoimaisen seuratoiminnan kehittämiseksi muodostui YTA-ryhmä, johon kuuluivat: Reijo Hakorinta, Hanna Kanasuo, Janne Koivisto, Mika Mikola, Jani Rusi, Heikki Suutala, Mika Tyrkkö, Tiina Koivisto, Riikka Visa, Tapio Saarni ja Sari Virtala.

Työryhmän tehtävänä oli lajiliitto- ja seuratoiminnan yhteistyön lisääminen. Toiminnalle tavoitteille laadittiin yhteinen tulokortti, jonka avulla tekemistä ja tavoitteiden toteutumista seurataan.

Lisäksi ryhmän jäsenet toivat jonkin oman hankkeen tai hyvän mallin ryhmälle tiedoksi ja pohdittavaksi. Ajatuksena oli jalkauttaa hyvät ideat eri lajien arkeen ja seuratoimintaan.

Valo perusti myös yhteisen työalustan nettiin, josta päästiin seuraamaan kaikkien valtakunnallisten seuratoimintaryhmien toimintaa ja näin pystyttiin viestittämään valtakunnallisesti tärkeitä asioita. Työalustan toimintaa pitää edelleen kehittää. LiikUn seurakehittäjä vieraili Uimaliiton ja Salibandyliiton seuratilaisuuksissa.

Lajiliittoyhteistyössä otettiin vuonna 2016 uusi edistysaskel. Suomen Golfliiton kanssa sovitulla yhteistyöllä Jukka Pelkonen toimi yhtenä SGL:n kolmesta nuorisotoiminnan seurakehittäjästä. Hän oli mukana auttamassa kahdeksaa golfseuraa laatusseuraprosessin toteuttamisessa. Lisäksi toiminta kattoi seurakehittämisen työryhmän tehtäviä.

Kuntayhteistyöllä osaamisen lisääminen

LiikU on tehnyt viime vuosina valtakunnallisestikin merkittävää yhteistyötä kuntien kanssa maksuttomien koulutusten järjestämiseksi seuroille. Kuntien liikunta-toimet ovat huomanneet, että seuratoimijoiden osaamisen lisäämisellä on liikuntaolosuhteiden parantamisen jälkeen merkittävin toimenpide paikkakuntien liikuntatoiminnan kehittämiseksi. Toimintatavaksi on muodostunut, että kootaan lähellä olevia kuntaryppäitä yhteen ja suunnitellaan heidän kanssaan sopivia koulutuksia sen alueen seuroille. Näin saadaan tarpeeksi koulutuksiin osanottajia ja kustannukset pysyvät erittäin kohtuullisina. Eniten tätä mallia toteutetaan Turun alueen 11 kunnan kesken ja tämän lisäksi koulutusmalleja on toteutettu vuoden 2016 aikana Pohjois-Satakunnassa, sekä Keski-Satakunnassa. Näiden lisäksi yksittäiset kunnat tilasivat LiikU:ta koulutuksia omille kohderyhmilleen. LiikU auttoi myös Salon seuraparlamentin perustamisessa ja alkuun pääsemisessä. Lisäksi vierailtiin Harjavallan ja Ulvilan seurafoorumissa kertomassa ajankohtaisista liikunta-asioista. Kuntien vapaa-ajanviranhaltijoille järjestettiin laivaseminaari ja Kuntien reittipäivät sekä lisäksi oli alueellisia neuvottelupäiviä.

Seuratukiprosessin toteuttaminen

OKM:n Seuratuki-hakemukset, ohjeistukset, sparraukset ja koulutusten järjestämiset ovat vuosi vuodelta lisääntyneet LiikUn urheiluyksikön toiminnassa.

LiikUn alueen 61 seuralle myönnettiin vuoden 2016 haussa yhteensä 584.000 euroa, josta Varsinais-Suomeen tuli 37 seuralle yhteensä 361.500 euroa ja Satakuntaan 24 seuralle 222.500 euroa. Myönnettyjen avustusten suuruus vaihteli 2000 eurosta 25 000 euroon. Osa hankkeista oli kaksivuotisia. Avustukset myönnetään veikkausvoittovaroista.

Seuratuen hakuprosessista on tullut LiikUllekin ympärivuotista panostusta vaativaa toimintaa ja se työllisti LiikUa monellakin tapaa vuonna 2016. Vuoden alussa annetaan yhdessä YTA-alueen kanssa lausunnot hakijoita ja keväällä päätösten jälkeen autetaan seuroja. Varsinkin palkkaustukea saaneet seuravat tarvitsevat

ohjeita prosessin läpiviemisessä. Syksyllä aloitetaan uuden seuratuikihaun markkinointia, järjestetään info-tilaisuuksia ja loppuvuodesta sparrataan seuroja tekemään hyviä hakemuksia.

Seuratuen hakuprosessissa on myös paikallinen AVI mukana ja heidän kanssa informoidaan mahdollisista päällekkäisistä hankkeista ja kustannusten jakaantumisista.

Muut toiminnot

Vuoden 2016 aikana seuratoimintayksikkö oli myös mukana Terve maakunta-hankkeessa, jonka tarkoituksena on luoda saumaton terveyttä edistävän liikunta- ketjun toteuttaminen Satakunnan kunnissa ja niiden paikallisyhdistyksissä. Urheiluyksikön seurakehittäjä Tapio Saarni on mukana paikallistason koordinaattorina tässä hankkeessa.

Lisäksi osallistuttiin omalla panoksella Satakunnan järjestöryhmän – Jytryn – toimintaan, erityisesti tiedottamalla liikunnan merkityksestä ihmisten hyvinvointiin. Lisäksi oltiin mukana Yhteistyön Satakunta – tapahtuman järjestelyissä sekä Liikkujan Polku – työryhmän toiminnassa.

Tapio Saarni oli myös mukana Rauman seuraparlamentin toiminnassa ja kokouksissa. Erityisesti parlamentti paneutui vuoden aikana seurojen ja koulujen yhteistyöhön.

Vuoden lopulla toteutettiin myös Turun AMKn opiskelijan Sami Rintamaan kanssa kysely seuroille, jossa selvitettiin seurojen kehittämis- ja koulutustarpeita. Kyselystä kehittyi samalla Sami Rintamaan opinnäyte-työ, joka jatkuu vuodelle 2017.

LiikUn seurakehittäjä Tapio Saarni oli myös toteuttamassa yhdessä Leader-toimintaryhmien kanssa yhteisiä Unelmat Liikkeelle tapahtumia eri kunnissa.

Kouluttajina tai luenoitsijoina eri tilaisuuksissa ovat toimineet: Kari Ekman, Kari Tuominen, Pertti Koski, Mika Valkama, Mika Mikola, Olli Jalamo, Kaarina Pyydönniemi, Karita Toivonen, Rainer Anttila, Juha Koskelo, Salme Pihlajamaa, Päivi Vilen, Hanna Ruohola, Eija Ojala, Riku Paularinne, Jari Korpisalo, Jere Härkälä ja Jaakko Välimaa.

Urheilijan ja valmentajan polun tukitoimet

LiikUn urheilutoiminnan yksikön keskeisiä tehtäviä oli pyrkiä edistämään yhdessä muiden paikallistoimijoiden kanssa erityisesti valintavaiheessa olevien urheilijoiden ja heidän tukiverkkonsa valmistautumista kohti kilpaurheilumenestystä ja laadukasta päivittäisvalmennusta. Tärkeimmät kumppanit tässä alueellisessa verkostossa ja valintavaiheen tukityössä olivat urheiluakatemit, lajiliitot ja niiden alueorganisaatiot, kunnat ja kaupungit, seurat ja niissä toimivat valmentajat ja tietenkin nuoret urheilijat. Valtakunnallisina yhteistyötahoina toimivat muun muassa Olympiakomitea/Valo, Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus, urheiluopistot, liikuntalääketieteen keskuskeskukset ja valmentajien palveluorganisaatiot.

Päivittäisvalmennuksen kehittämisen tavoitteena on edistää suomalaista valmennuskulttuuria, jossa urheilija on aktiivinen toimija ja kasvaa vastuuseen omasta urheilustaan. Lisäksi pyrkimyksenä on luoda valmennuskulttuuria, jossa arkioppiminen on tehokasta ja toimivaa. Se tarkoittaa myös yksilöllisiä ratkaisuja urheilijan valmennuksessa. Tavoitteena on, että urheilijan polun eri vaiheissa tehdään oikeita asioita lasten liikunnan, valintavaiheen sekä huippuvaiheen laatutekijöiden mukaan. LiikUn alueellisessa roolissa korostuu eri lajien valmentajien yhteistyön ja vuorovaikutuksen lisääminen ja asiantuntijaverkoston luominen.

LiikUn toiminnalliset valinnat pohjautuvat urheilijan polun valintavaiheen asiantuntijatyöhön, jonka painopisteisiin kuuluvat mm.

- valmentaja- ja ohjaajakoulutuksen toteuttaminen
- valmennusosaamisen lisääminen
- urheiluakatemiatoiminta
- valtakunnallinen urheiluverkostotyö
- seuroissa toimivien valmennuksen ammattilaisten tukeminen
- vaikuttaminen ja viestintä urheilutoiminnan alueelta.
- Respect - edistäminen

Valmentaja- ja ohjaajakoulutuksen toteuttaminen

LiikU auttaa alueellaan valmentajia löytämään oman koulutuspolkunsaa. Koulutuspolku voi rakentua monella eri tavalla, keskeistä onkin löytää valmentajalle sopivin toimintaympäristö. LiikU tarjoaa valmentajille pääosin I-tason koulutuksia, tehden yhteistyötä useiden eri lajien kanssa.

Hyödynnämme koulutuspolun löytämisessä suomalaisen valmennusosaamisen mallia, joka on kuvaus kokonaisvaltaisen valmentamisen kokonaisuudesta. Tätä työkalua valmentaja voi käyttää oman osaamisensa arviointiin. Lisäksi toiminnan toteuttamisen pohjana ovat urheilijan polun asiantuntijatyöstöt, joihin on koottu viimeisin tutkimustieto eri vaiheiden harjoituksesta ja valmennuksesta.

Aluejärjestöjen VOK – koulutus on tarkoitettu aloitteleville tai vähän valmennuskokemusta omaaville seuravalmentajille. Tavoitteena on luoda perusta yksittäisen harjoituskerran laadukkaaseen toteuttamiseen. Koulutus koostuu teemakoulutuksista, joista kolme koulutusta on suunnattu vain aikuisten harrasteliikunnan ohjaajille ja viisi vain lasten valmentajille, muut osiot sopivat kaikille. Teemakoulutusten kesto vaihtelee 2-7 tunnin välillä ja sen lisäksi niihin liittyy oppimistehtäviä.

Koko VOK I tason suorittaakseen koulutukseen osallistuja suorittaa 50 tunnin yleisopinnojen lisäksi lajiliiton edellyttämät lajiopinnot. Osa lajiliitoista toteuttaa VOK -koulutukset itsenäisesti ja osa yhteistyössä liikunnan aluejärjestöjen kanssa.

Koulutuksen avulla lisääntynyt osaaminen näkyy laadukkaana valmennuksena, lisääntyneenä lajien välisenä vuoropuheluna ja hyvänä harjoitteluna. VOK koulutuksia toteutetaan yhteistyössä kuntien ja seurojen kanssa pääosin tilausten pohjalta. Lisäksi järjestettiin valtakunnallinen VOK superviikonloppu Raumalla ja Salossa keväällä ja syksyllä 2016. Kokeneemmille valmentajille järjestettiin täydennyskoulutusta eri teemoilla, kuten valmennus, johtaminen, liiketaitoharjoittelu, suunnanmuutoskoulutus, urheiluteippaus, urheilijan terveys ja vammojen ennaltaehkäisy. Näiden koulutusten toteuttamisessa tehtiin tiivistä yhteistyötä mm. Suomen Valmentajat ry:n ja sairaala NEO:n kanssa.

Urheiluakatemiaverkosto on urheilijan polun perustukiratkaisu, jonka kautta urheilu ja opiskelu yhdistyvät ja urheilijalle on tarjolla osaava valmennus helposti saatavilla olevissa olosuhteissa. Yksinkertaistettu tavoite on urheilijan päivittäisharjoittelun parantuminen. Urheiluakatemiaverkostossa on polun kaikissa vaiheissa olevia urheilijoita, valmentajia ja asiantuntijoita, joiden osaamista kehitetään sekä valtakunnallisesti että maakunnallisesti. Akatemiaohjelman painopisteet v. 2016 olivat valmentautumisosaamisen ja valmentajayhteisöjen vahvistaminen, toimintaympäristöjen kehittäminen, lajien keskittämisen ratkaisut, kaksoisura-

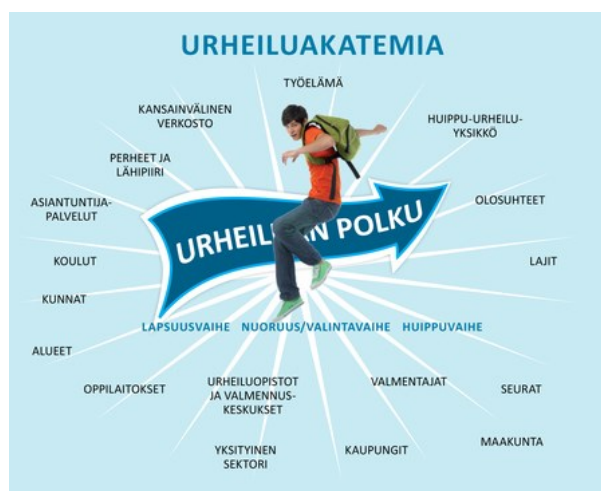
Urheilun valtakunnallinen verkostotyö

Valtakunnallisella tasolla toimii useita verkostoja, joiden toimintaan LiikU osallistui aktiivisella panoksella, mm. huippu-urheiluverkosto, urheiluakatemiaverkosto, seurakehittäjäverkosto, Kasva Urheilijaksi verkosto ja valmennusosaamisen kehittäjien verkosto. LiikUn edustajina ko. verkostoissa toimivat Jukka Pelkonen ja Tapio Saarni.

Valmennusosaamisen lisääminen

Valmennusosaamisen kehittämisessä LiikU on pyrkinyt tunnistamaan valmentajien erilaisia osaamistarpeita ja on toiminnoillaan pyrkinyt vastaamaan tarpeisiin. Koulutuksia viedään yhä enemmän valmentajan arkeen ja käytetään työtapoja, joissa valmentajan itsensä kehittämisen taidot paranevat monipuolisesti. LiikU huolehti alueellaan kaikille lajeille soveltuvasta valmentajien täydennyskoulutuksesta. Toimintaa toteutettiin koulutuksen, asiantuntijapalveluiden ja erilaisten yhteistyöverkostojen avulla. LiikU pyrki välittämään ajankohtaista tietoa valmentajien tueksi mm. keräämällä maakunnallisia urheilun asiantuntijaverkostoja. Lisäksi LiikU järjesti useita koulutustilaisuuksia ja seminaareja valmentajille. Näiden tilaisuuksien iso tavoite oli antaa valmentajille hyvin toimivia käytännön esimerkkejä valmennustoimintaan liittyen, lisätä lajien ja valmentajien välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta, tehostaa monipuolista harjoittelua ja nostaa esille valmennukseen liittyviä ajankohtaisia asioita. LiikUn kumppanina toimivat mm. lajiliittojen alueelliset yksiköt sekä Suomen Valmentajat ry.

LiikU osallistuu myös valtakunnalliseen valmennusosaamisen kehittäjien verkoston työhön. LiikUlla toimi lisäksi alueellinen Urheilijan Polku työryhmä, joka oli koottu seurojen ja lajiliittojen urheilutoiminnan asiantuntijoista. Ryhmän tehtävänä oli edistää yllä mainittuja valmennustoimintaan liittyviä tavoitteita. Ryhmän puheenjohtajana toimi LiikUn hallituksen jäsen Markku Gardin.

Valmentajaverkosto

Seuratoiminnassa olevien päätoimisten valmennus- ja junioripäällikköiden sekä valmentajien määrä on kasvanut ja näiden osajien avulla urheiluseurojen toiminta on kehittynyt yhä ammattimaisempaan suuntaan. Samalla laatu harjoituksissa sekä valmennustoiminnan organisoimisessa on parantunut. Valmennusosaamista kehitetään maakunnallisissa verkostoissa, jossa kehitetään toimintatapoja ja linjataan valmennuksen valintoja sekä erityisesti jaetaan osaamista. Lisäksi nämä verkostot pyrkivät edistämään maakunnallisesti valmentajien asemaa, arvostusta ja osaamista. Verkosto koontui Satakunnassa toimintavuoden aikana viisi kertaa ja lisäksi sen jäsenille järjestettiin erillisiä koulutus-tilaisuuksia valmentamiseen ja johtamiseen liittyen. Varsinais-Suomessa valmentajaverkostotyötä lähdettiin kehittämään 11 kunnan valmentajille suunnatun koulutuskokonaisuuden avulla. Näissä koulutuksissa, seminaareissa ja valmentajatapaamisissa valitaan sellaisia toimintatapoja, jotka auttavat valmentajia kehittämään omia verkostojaan. Työtavoissa pyritään myös osallistamaan valmentajan kollegoita ja muita seuratoimijoita, jolloin yhteistyön ja tekemisen tavat kehittyvät.

Viestintä

LiikU viesti urheilu- ja seuratoimintaa koskevista ajankohtaisista asioista oman uutiskirjeen välityksellä. Uutiskirje ilmestyi jäsenrekisterissä oleville seuratoimi-

joille kuusi kertaa vuodessa. Uutiskirje sisälsi tietoa ajankohtaisista seuroja koskevista teemoista, koulutuksista ja tuista. Lisäksi jokaisessa numerossa esiteltiin onnistuneita seuratoiminnan malleja ja markkinoitiin tulevia tapahtumia. Uutiskirjeiden lisäksi koulutuksia ja tapahtumia markkinoitiin LiikUn nettisivuilla, somessa ja suorilla sähköpostilähetyksillä.

Respect – palkitseminen

Toimintavuonna 2016 LiikUn järjestämät maakunnalliset urheilugaalat Porissa ja Turussa olivat merkittävimmät liikunnan ja urheilun palkitsemistapahtumat Lounais-Suomessa. Maakunnallisen Urheilugaalan tavoitteena on kehittää kiitoskulttuuria urheilussa ja nostaa satakuntalaisen urheilun arvoa ja arvostusta. Viihteellisten iltojen aikana palkittiin mm. maakuntien parhaat urheilijat ja kuntien nimeämät seuratyöntekijät valtakunnallisen gaalan hengessä. Tapahtumiin osallistui yli 1000 urheiluvaikuttajaa, huippu-urheilijoita, taustahahmoja ja nuoria nousevia kykyjä. Gaaloja toteutettiin yhteistyössä Porin, Rauman ja Turun urheilutoimittajien kerhojen kanssa. Merkittäviä gaalakumppaneita olivat lisäksi Porin ja Turun kaupungit, maakuntaliitot, sekä lukuisat maakunnalliset yrityskumppanit.

LiikUn respect - palveluihin kuului myös ansiomerkki-järjestelmä ja kuntien seuratyöntekijöiden palkitseminen. Lisäksi LiikU osallistui valtakunnallisten urheilupal-kitsemisten tiedottamis- ja hakuprosesseihin.

Satakunnan Urheilugaalassa Vuoden läpimurto Elina Gustafsson ja toinen MM-mitalisti Heikki Lähdekorpi.

Toimistot ja toimihenkilöt

LiikUn toimistoissa osoitteissa Yliopistonkatu 31, Turku ja Liisankatu 11, Pori, toimivat 31.12.2016 alla olevat lajiliittojen tai niiden alueyksiköiden tai muiden liikuntajärjestöjen vakinaiset toimihenkilöt.

Lisäksi toimistoissa on työskennellyt lyhytaikaisia työntekijöitä sekä eri oppilaitosten harjoittelijoita ja työharjoittelijoita LiikUn ja muiden järjestöjen tehtävissä.

Pori

Ojala Eija Suomen Voimisteluliitto ry

Turku

Lehtonen Vesa Suomen Jääkiekkoliitto ry
Suutala Heikki Suomen Jääkiekkoliitto ry
Paalasmaa Lauri Suomen Luisteluliitto ry
Jäppilä Mari Suomen Palloliiton Turun piiri ry
Kattelus Sami Suomen Palloliiton Turun piiri ry
Koivuniemi Jouni Suomen Palloliitto Turun piiri ry
Kervinen Ari Suomen Palloliiton Turun piiri ry
Nummijoki Tommi Suomen Palloliiton Turun piiri ry
Bergström Sanna Suomen Salibandyliitto ry
Koivisto Tiina Suomen Salibandyliitto ry
Lyytikkä Hannele Suomen Voimisteluliitto ry
Murtonen Satu Suomen Voimisteluliitto ry
Kamppila Kimmo TUL:n Varsinais-Suomen piiri ry
Mikola Satu Varsinais-Suomen Pesis ry
Mikola Mika Varsinais-Suomen Pesis ry
Oksanen Juha Varsinais-Suomen Yleisurheilu ry
Pennanen Virpi Soveltava Liikunta ry
Taulu Anne Soveltava Liikunta ry

Satakunnan Urheilugaalassa palkittiin Satakuntalainen Urheilu-Ura, Erik Hämäläinen ja Joni Nyman seuranaan maakuntajohtaja Asko Aro-Heinilä ja PorPR komentaja Rami Saari.

LiikUn henkilöstö 2016

Päivittäinen liikunta

Karita Toivonen
Anna Blomroos
(äitiyslomalla)
Juha Virtanen
Jurkka Virtala
Sofia Kylä-Lassila

Jukka Läärä
Juha Koskelo
Tino-Taneli
Tanttu

Tukitoimet

Jari Haapanen
Mari Peltola
Anne Kaikkonen
Susanna Eränen
Sari Laaksonen
Sari Virtala
Anu Oittinen
Hanna Pittkänen

Urheilutoiminta

Jukka Pelkonen
Tapio Saarni

Liikunta elämäntavaksi!

liiku

LOUNAI-SUOMEN LIIKUNTA JA URHEILU RY
Tilinpäätös 2016

VARSINAINEN TOIMINTA	Tilinpäätös 1.1.-31.12.2016	BUDJETTI 2016	Tilinpäätös 1.1.-31.12.2015
<u>TUOTOT</u>			
osanottomaksut	868413,62	747500	777260,41
pääsylipputulot	0		0
muut tuotot	176681,87	172000	188182,94
TUOTOT YHTEENSÄ	1045095,49	919500	965443,35
<u>KULUT</u>			
palkat ja palkkiot	744146,57	719000	666104,83
henkilöstösivukulut	195283,27	161000	181309,48
henkilöstökulut yhteensä	939429,84	880000	847414,31
vuokra- ja vastikekulut	243775,4	281000	249602,28
Poistot	821,05	0	1094,73
<u>Muut kulut</u>			
ostopalvelut	571829,77	477500	534546,01
matka- ja majoituskulut	61976,21	59800	64807,71
materiaalikulut	95082,38	52550	62137,6
muut toimintakulut	162577,81	113150	155596,79
muut kulut yhteensä	891466,17	703000	817088,11
KULUT YHTEENSÄ	2075492,46	1864000	1915199,43
Varsinaisen toiminnan kulujäämä	-1030396,97	944500	-949756,08
<u>Varainhankinta</u>			
Varainhankinnan tuotot	109081,67	112500	111020,57
Varainhankinnan kulut	17436,76	19500	18268,41
Varainhankinta yhteensä	91644,91	93000	92752,16
Sijoitustuotot	4246,71	4000	0,39
Rahoituskulut	534,3		2585,87
Satunnaiset kulut	0		0
Avustustuotot	935048,91	847500	871538,71
Tilikauden tulos ali-/ylijäämä	9,26	0	11949,31
Tulot yhteensä	2093472,78	1883500	1948003,02
Kulut yhteensä	2093463,52	1883500	1936053,71

LOUNAIS-SUOMEN LIIKUNTA JA URHEILU RY

TASE 31.12.2016

VASTAAVAA	31.12.2016	31.12.2015
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
KONEET JA KALUSTO	2463,16	3284,21
OSAKKEET JA OSUUDET		
Osakkeet ja osuudet	9127,92	9127,92
PYSYVÄT VASTAAVAT	11591,08	12412,13
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MUUT SAAMISET		
Ennakkomaksut	16269,97	
Muut Saamiset		12047,24
SIIRTOSAAMISET	102086,39	69459,42
LYHYTAIKAISET SAAMISET	118356,36	81506,66
RAHAT JA PANKKISAAMISET	383539,77	387824,92
Vaihtuvat vastaavat	501896,13	469331,58
VASTAAVAA	513487,21	481743,71
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Edellisten vuosien ylijäämä	274247,06	262297,75
Tilikauden ali-/ylijäämä	9,26	11949,31
OMA PÄÄOMA	274256,32	274247,06
VIERAS PÄÄOMA		
SAADUT ENNAKOT	69215,02	45574,76
LYHYTAIKAINEN		
Lakis.vak.velka		
Muut lyhytaikaiset velat	17941,57	17141,77
SIIRTOVELAT		
Muut siirtovelat		
Siirtovelat	152074,3	144780,12
LYHYTAIKAINEN	239230,89	207496,65
VASTATTAVAA	513487,21	481743,71

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n (y-tunnus 0917622-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia yhdistyksestä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsitksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankkimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, liitetiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoiimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntonne ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Turku 29.3.2017

Toni Koivu (varatilintarkastaja)
HT-tilintarkastaja

Veikko Kokkonen
HT-tilintarkastaja

c/o Tase-Koivu Oy Tilintarkastusyhteisö
Pitkämäenkatu 4 B
20250 TURKU

Lehtiniementie 28
21600 Parainen

Liikkuva lapsuus koulutukset ja tapahtumat 2016

Koulutukset ja tilaisuudet	<u>Tilaisuudet</u>	Osallistujia
Lastentanssin avaimet	2	24
Liikkuva varhaiskasvatus	28	349
Keskittymistä vaativat leikit ja rentoutuminen	2	44
Liikettä pihaleikkeihin	1	15
Liikuntaa pienissä tiloissa	4	48
Liikuntaleikkikoulu ohjaajakoulutus	4	63
Lukuja liikkuen tavuja touhuten	1	17
Nassikkapaini	2	28
Pallotellen	1	19
Pienten lasten pihaleikit	1	18
Toiminnallinen oppiminen varhaiskasvatuksessa	4	82
Varhaiskasvattajien liikuntakoulutus	1	33
Vekara vipelys - liikuntaa alle 3-vuotiaille	3	46
Virikkeitä liikkuviin leikkeihin	1	24
Yhteensä	55	810
Seminaarit		
<u>Lounais-Suomen Liikkuva koulu alueseminaari</u>	1	181
Pienten lasten liikuttajien seminaari	1	49
<u>Lounais-Suomen aamupäivä ja iltapäivätoiminnan seminaari</u>	1	161
yhteensä	3	391
Nuorten koulutukset		
<u>Välkkäri -koulutus</u>	44	851
<u>#MunLiike -koulutus</u>	15	266
<u>Yläkoulun välkkäri -koulutus</u>	7	96
<u>Rastis - en rastlekdela-reutbildingen</u>	1	15
<u>Järkkää tapahtuma -koulutus</u>	2	59
<u>Tervetuloa ohjaajaksi -koulutus leiriohjaajille</u>	2	21
yhteensä	71	1306

Koulutyöyhteisön koulutukset	Tilaisuudet	Osallistujat
Aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kerho-ohjaajien työhyvinvointi- ja koulutuspäivä	1	38
Alakoulun opettajien liikuntakoulutus	1	5
Jonot mataliksi <u>-koulutus</u>	3	26
Liikkuva koulu työpaja	68	1045
Markkinoinnin ja viestinnän peruskoulutus	1	13
Alakoulun toiminnallinen oppiminen	9	125
Yläkoulun toiminnallinen oppiminen	4	83
yhteensä	88	1335
Muut tilaisuudet ja koulutukset		
Mentorointi	74	398
Leiritoiminnan järjestäminen	1	25
Liikuntapäivä lapsille ja nuorille	2	388
<u>Lounais-Suomen Liikkuvien alakoulujen verkoston opintomatka</u>	1	59
<u>Lounais-Suomen Liikkuvien yläkoulujen verkoston opintomatka</u>	2	30
Ohjaamisen perustaidot maahanmuuttajille	1	17
Ohjaamisen perustaidot jatkokoulutus <u>maanhanmuuttajille</u>	1	21
<u>Rörelse som en del av skolans verksamhetskultur</u>	1	10
<u>Sherborne jatkokoulutus</u>	1	11
Tunti lisää liikettä jokaisessa <u>Lounais-Suomen koulussa -tilaisuus</u>	1	61
Yläkoulujen kampanjatilaisuus	2	18
Vanhempainilta	1	50
yhteensä	88	1088
Kouluttajatilaisuudet		
Muut kouluttaja- ja mentoritilaisuus	4	31
Valtakunnalliset mentori kouluttajakoulutus	2	11
yhteensä	6	42

Leirit ja liikuntatapahtumat	Tilaisuudet	Osallistujia	Ohjaajia	Lajeja
Hiihtis-liikuntapäivä	1	65	20	10
Mini-Pitkis liikuntapäivät	3	234	75	16
Sporttikiertueet SK, V-S	34	7965	238	10
Pitkis-Lajikoulut	7	124	22	22
Pitkis-Sporttivaunu	10	1560	38	76
Kesis-lajipakettileiri	6	510	179 (kaikki)	30
Perheleirit (Pitkis ja Kesis)	6	289	14	24
Nuorisajohtaja 1 ja 2 sekä Ohjaajaleirit (Pitkis ja Kesis)	3	140	9	19
Pitkis-Sport liikuntaleiri 5 pv	44	1360	235	64
Muut tapahtumat	10	1420	36	18
Koulujen Seikkailu- ja liikunta- pyt	7	1585	15	10
Syystis -liikuntapäivä	1	82	28	14
Yhteensä	132	15334	909	313
Nuorisajohtajien jatkokoulutuspäivät	3	30	6	16
Leiriohjaajakoulutukset	6	525	36	5
Leiriohjaajien Kiitos-tilaisuudet	2	64	6	5
Yhteensä	11	619	48	26

Vahdinvaihto menossa, Vuoden Urheiluseura 2016 Lauttakylän Luja ja 2015 seura BSF Pasi Kosken seurassa.

Aikuisten harrasteliikunta

Kampanjat ja tapahtumat	Tilaisuudet	Osallistujia
Kuntien välinen haastepyöräily	30	215887
Mestari liikkuja- ja kisälliliikkujakampanja	1	36
Liikkujan Apteekki tapahtumat	8	183
Kunnon Eväät tapahtumat	1	176
Työhyvinvoiva koulu (hanke)	40	167
Liikkuva maakunta – hanke	45	2325
Matka hyvään kuntoon rekkakiertue, testatut (naiset mukana)	10	3785
Muut yleisötapahtumat	32	820
Testaukset yleisötapahtumissa	23	2181
yhteensä	200	225560
Koulutukset		
Liikuttajatutkinnon <u>modulit</u>	24	425
Liikuntaneuvonnan tilaisuudet	8	840
Yhdistysvierailut / neuvottelut	35	142
Muut koulutustilaisuudet ja luennot	24	647
Harrasteliikuntakoulutukset yhteensä	91	2054
Yrityskohtaiset kuntotestaukset	35	1949
Yritysten liikuntapäivät	16	1309
Yrityслиikuntatapahtumat yhteensä	72	4612
Kaikki yhteensä	348	232.226

SEURA- JA URHEILUTOIMINTA

KOULLUTUKSET	TILAISUUD ET	OSALLISTUJ AT
Aikuiset liikkeelle	1	12
Dynaaminen taipkaus	1	24
Fyysinen valmennus / testitoiminta	3	88
Harjoittelun suunnittelu ja arviointi	4	47
Harrasteliikunnan ohjaaminen seurassa	1	17
Herkkyykskausien huomiointi harjoittelussa	2	43
Ihmismetsästysilta	1	22
Johtaminen hyvässä seurassa	1	10
Joukkueenjohtajakoulutus	2	18
Juoksun ohjaajakoulutus	1	12
Kannustava valmentaja ja ohjaaja	5	81
Kasva urheilijaksi	1	10
Kestävyyshuolto ja lihahuolto	1	20
Kiinnostusta	4	86
Kirjanpito koulutus	1	50
Kuntien viranhaltajakoulutus ja -seminaari	5	76
Lapseni urheilee	1	11
Lasten ja nuorten ohjaajakoulutus	4	182
Lihos- ja jännävyys sekä niiden ennaltaehkäisy ja kuntoutus	2	145
Liikunnallinen ja urheilullinen elämäntapa	2	12
Mentaalivalmennus	2	26
Ohjaamisen perustaidot jatkokoulutus	1	21
Omalta huipulta -Harrasteliikunta ja harrastuksen jatkuminen seuratoiminnan haasteena	1	13
Oman osaamisen tunnistaminen ja tukeminen	1	20
Oppiminen ja opettaminen harjoitustilanteessa	4	52
Palkkaus ja muut työsuhteen kaskaiset kysymykset	1	14
Portti valmennusohjelma	1	14
Ravitsemuskoulutus	5	149
Seuran sopimukset	1	39
Seuran viestintä ja verkkosivulla vaikuttaminen	1	23
Seuraparlamentti	4	36
Seuratoiminnan kehittäminen	32	251
Seuratuen infokoulutus	4	82
Taito ja toiminnallisuus voimaharjoittelussa	1	27
Tapahtuman järjestäminen	1	28
Tervetuloa ohjaajaksi	2	42
Tutustuminen, minä valmentajana	1	10
Unelmat liikkeelle	1	10
Urheilijan alaraajavammat ja niiden ennaltaehkäisy	1	34
Urheiluklinikka koulutus	1	30
Valmentajan psyykkiset taidot nuoren ihmisen valmentamisessa	1	21
Valmentajana ja ohjaajana kehittyminen	1	12
Venyttely ja liikkuvuusharjoittelu	1	12
	112	1932

MUUT TILAIUUDET	TILAIUUDET	OSALLISTUJAT
Akatemiaverkosto	3	42
Lajitapaaminen	2	20
Satakunnan Urheilugaala	1	450
Seuraforum	6	120
Seuraverkoston tilaisuus	2	43
Sinettiauditointi	9	92
Tj-klubitapaaminen	3	28
Tulevaisuusilta	2	23
Urheilijatesti	2	152
Valmentajien ja valmennuspäälliköiden verkostotapaaminen	9	145
Varsinais-Suomen Urheilugaala	1	721
	40	1836

KEULA KOHTI YHDESSÄOLOA

Silja Linen risteilyllä arki ei ole ulottuvillasi.
Sen sijaan ammattikokkien valmistamat
herkkuannokset, rento ilmapiiri, huippuviihde
sekä miniloma merinäköalalla ovat.

Varaa alkaa yhdessä: **[silja.fi](https://www.silja.fi)**

LiikU on liikunnan asiantuntija Lounais-Suomessa.
Liikutamme lapsia ja aikuisia tapahtumissa ja leireillä.
Koulutamme lasten kanssa työskenteleviä, seuratoimijoita ja työyhteisöjä liikuttamaan muita.
Puhumme liikunnan puolesta päättäjille.